

january 28 - february 7 1993

film festival
22nd rotterdam



Jaarverslag

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

VOORAF

Het Film Festival Rotterdam zit onmiskenbaar in een stroomversnelling. Die constatering baseert zich niet alleen op een nieuw bezoekersrecord in 1993, het gaat evenzeer op voor de programmatische en organisatorische vormen die het festival begint aan te nemen.

Het profiel van het festival voor de jaren negentig tekent zich inmiddels af. In Nederland dringt het door dat het Film Festival Rotterdam een cultureel evenement van allure is. Voor het filmklimaat en de promotie van de kwaliteitsfilm in Nederland heeft het festival een cruciale betekenis. Op het internationale podium weet Rotterdam zich te onderscheiden door zijn aandacht voor gedurfd en geëngageerd filmtalent en de belichting van verrassende thema's en onbekende filmgenres. De internationale filmwereld weet Rotterdam weer te vinden en dat is mede te danken aan het succes van de CineMart. De co-productie markt is uitgegroeid van een neven-activiteit tot een van de wortels waarmee het festival zijn internationale positie heeft versterkt.

De financiële problemen zijn dit jaar opgelost en ook voor de komende jaren lijkt de financiële basis te zijn verzekerd.

Technisch en produktioneel loopt de organisatie soepel. De personele bezetting is uitgebreid en begint in een redelijke en werkbare verhouding te staan tot de omvang van de taken. De publieksaanwas confronteert het festival de komende jaren met een nieuw, schijnbaar luxe, probleem: merendeels uitverkochte voorstellingen en te weinig geschikte locaties.

'Desnoods verhuizen we naar de Ahoy', riep festivaldirecteur Emile Fallaux overmoedig tijdens de afsluitende persconferentie van de 22ste editie. Het zou een nachtmerrie zijn voor een evenement dat door zijn bezoekers en buitenlandse gasten wordt geroemd en gewaardeerd voor zijn toegankelijkheid en informele sfeer.

Een jaarverslag is niet de plek om uitgebreid te speculeren over de toekomst. In de hierna volgende verslagen wordt allereerst een terugblik geboden op de selectie van de films voor het hoofdprogramma en op de bijzondere thema's, programma-onderdelen en retrospectieven. Afzonderlijke hoofdstukken zijn gewijd aan de CineMart, het seminar van de Media Business School en de publicitaire en promotionele activiteiten.

Voor het overzicht van de uitgaven en inkomsten verwijzen we naar de door de accountant opgestelde jaarrekening.

JAARVERSLAG 1993

Naast dit jaarverslag zijn met betrekking tot het Film Festival Rotterdam 1993 enkele detailverslagen verschenen over de volgende nevenactiviteiten: CineMart, Workshop Media Business School en het Hubert Bals Fonds.

Op verzoek zijn deze verslagen alsmede een door de accountant goedgekeurde jaarrekening verkrijgbaar bij het festivalbureau.

International Film Festival Rotterdam
Postbus 21696
3001 AR Rotterdam
tel 010 4118080
fax 010 4135132

INHOUD

	Vooraf	
1.	Hoofdprogramma	p. 3
2.	Retrospectieven, thema- en nevenprogramma's	7
3.	Talkshows en lezingen	12
4.	Cinema made by Television	14
5.	MBS Workshop: The creative partnership	17
6.	CineMart	20
7.	Publiciteit	24
	1. Media response	25
	2. Festivaldrukwerk	29
	3. Publiekswerving	31

Bijlagen:

- I Titellijst
- II Publieks-enquete
- III Gastenlijst
- IV Evenementenlijst
- V MBS programma
- VI MBS deelnemers
- VII Bestuur, staf, medewerkers en vrijwilligers
- VIII Sponsors

1. HOOFDPROGRAMMA

Filmhaven

Het kon alleen een buitenlander zijn die een passende en voor de hand liggende metafoor wist te bedenken voor het programma van het Rotterdamse festival: 'Porto di Mare del Cinema', zeehaven van de cinema, noemde de vooraanstaande Italiaanse criticus Alberto Farassino het festival in zijn krant La Repubblica. Een metafoor die direct het beeld van ogenschijnlijk chaotische bedrijvigheid oproept, die aangeeft dat iedere film een voertuig is dat onverbrekkelijk is verbonden met internationale diversiteit.

Zonder de havenbeeldspraak verder te willen doorvoeren is het goed er op te wijzen dat het programma van het Rotterdamse festival een neerslag is van een jaar lang reizen en zoeken over de hele wereld, een speurtocht naar kwaliteit, naar zeewaardig materiaal.

De veelheid en de diversiteit van de Rotterdamse wereldhaven van de film stelt hoge eisen aan de communicatieve vermogens van het festival om de bezoekers heelhuids door het programma te loodsen. Een festival van het formaat van Rotterdam vraagt idealiter een volledige overgave en onderdompeling in het rijke aanbod.

Vanuit internationaal perspectief is de lijn van programmeren die wij zelf beschouwen als de Rotterdamse traditie nog steeds een gewaagde formule. De criticus van het Spaanse dagblad *ABC*, Antonio Weinrichter, merkte bijvoorbeeld op dat de films die Rotterdam nadrukkelijk in zijn hoofdprogramma brengt in de meeste andere festivals alleen in bijprogramma's zijn te zien, als ze al vertoond durven worden. Het festival hecht aan zijn vrijzinnigheid of, in de woorden van de Engelse criticus David Nicholson: 'a festival that prides itself on ultra-libertarian criteria for acceptance'. Het festival zoekt naar (en vindt) wat actueel, origineel, nieuwsgierigmakend en vernieuwend is. Geoff Brown, criticus van *The Times*, omschreef dit streven van Rotterdam in onvertaalbaar Engels als 'accent on the quaint and quirky'.

Avontuurlijk publiek

Niet iedere hoofdprogrammafilm kan een meesterwerk zijn, maar het programma van 1993 werd als geheel door de kritiek (nationaal en internationaal) goed ontvangen. Internationale fijnproevers vonden er veel van hun gading; halverwege het festival schreef Geoff Brown: 'the festival continues with the rare, the unusual, the brazen and courageous until Sunday; happy days indeed'.

Omdat het festival, de directeur en zijn research team, systematisch op zoek is naar wat nieuw en anders is bevat het programma als vanzelf relatief veel debuutfilms. Het is van belang, dat jonge filmmakers die met een eerste film verraden talent te hebben, in hun streven een publiek te vinden worden gesteund. En niet minder belangrijk is dat het publiek van Rotterdam een zucht naar avontuur blijft houden. Niet alles wat intrigerend is kan tegelijk ook voor honderd procent geslaagd zijn of ook onderhoudend zijn. Het festival vraagt een open houding van de bezoekers, want Rotterdam biedt graag plaats aan regisseurs die het uiterste durven te vragen van hun publiek.

Gezelschap

In Rotterdam bestaat de mogelijkheid dat filmmakers elkaar onder goede omstandigheden kunnen ontmoeten. Maar het gaat filmmakers ook om de overdrachtelijke ontmoeting tussen hun film en die van bewonderde of op zijn minst gerespecteerde collegaregisseurs. Filmmakers die eer in hun werk leggen stellen het op prijs hun film te vertonen binnen een goed 'gezelschap'; een selectie die recht doet aan hun film of deze zelfs meer glans geeft door de uitstraling van belangrijke andere films in het programma. En Rotterdam is dan een festival waar je gezien kunt en mag worden.

Het programma van het festival bevat een aantal thematische onderdelen, maar het hoofdprogramma komt bewust zonder vooropgezet kader tot stand; het is een selectie uit de internationale jaarproductie met alle willekeurigheden vandien. Min of meer bij toeval worden er toch kleine lijntjes in aangebracht (of door critici ontdekt). De met veel belangstelling tegemoet geziene première van Bram Stoker's Dracula van Francis Ford Coppola in de periode van het festival wekte de aandacht voor twee kleine, maar bijzondere vampier-producties uit Engeland. De jonge Japanse regisseuze Shimako Sato maakte in Londen een fraai gestileerde Tale of a Vampyre, en uit de hoek van de Engelse televisie was er The Vampyr - A Soap Opera van Nigel Finch; een verrassende en door de kenners zeer gewaardeerde gezongen versie van het in het Aidstijdperk extra makabere bloedzuigersverhaal.

Iets minder toevallig was het feit dat er een aantal opmerkelijke producties uit St. Petersburg in het programma aanwezig waren, want het festival volgt de ontwikkelingen in de Lenfilmstudio's al jaren op de voet. Zo was de nieuwste film van Aleksandr Sokoerov, Elegia iz Rossii (Russian Elegy), in Rotterdam in wereldpremière te zien; het nachtmerrie-achtige Le Tchekiste van Alesandre Rogozjkin (in het 'Cinema made by Television'-onderdeel), het poëtische Otrazhenije v zerkale (Weerspiegelingen) van Svetlana Proskurina en werk van jonge spraakmakende cineasten als Alexei Balabanov met Schastlivije dny (Happy Days) en Yevgeni Yufit met Papa umir ded moroz' (Daddy, Father Frost is Dead) en Nekrorealizm.

Ook een vast onderdeel van het programma vormen de ontwikkelingen binnen het onafhankelijke filmmaken in de Verenigde Staten. Dit leverde een aantal opmerkelijke debuutfilms op als Smoke van Mark D'Auria, The Contenders van Tobias Meinecke, What Happened to Pete van Steve Buscemi, The Waiting van Rebecca Feig en Through An Open Window van Eric Mendelsohn. Daarnaast waren er uiteraard ook films geselecteerd van meer ervaren *independents* als The Genius van Joe Gibbons, Rock Hudson's Home Movies van Mark Rappaport, Simple Men van Hal Hartley en In the Soup van Alexandre Rockwell. Mede door het reproductief van het werk van Abel Ferrara (zie verder) was het Amerikaanse off-Hollywood filmmaken sterk in het programma vertegenwoordigd. Er zijn meer lijnen en lijntjes aan te wijzen, want eigenlijk was ieder belangrijk filmland in het programma vertegenwoordigd, maar in principe draait het in het hoofdprogramma om de intrinsieke kwaliteiten van de individuele films.

'Le Tigre Militant'

Film als reflectie op een politieke en maatschappelijke werkelijkheid staat hoog in het vaandel van het festival. Het meest expliciet komt dat tot uiting in de sectie Limits of Liberty, maar ook bij de selectie voor het hoofdprogramma vormt het één van de richtlijnen. Artistieke kwaliteit blijft de belangrijkste, maar is niet de enige maatstaf. Door de nationale en internationale pers werd zeer goed begrepen dat het doorbreken van de (culturele) boycot van Klein-Joegoslavië met de vertoning van de Servische film The Deserter van Zivojin Pavlovic een provocatie was die niet op zichzelf stond, maar zich goed laat verklaren uit de (programmerings-)politiek van het festival. Het festival heeft een naam hoog te houden als het gaat om het vertonen van niet-westerse films. Veel festivals vertonen als curiositeit een enkele Afrikaanse of Aziatische film, maar in Rotterdam leveren deze continenten een substantieel aandeel aan het programma. Deze tendens sluit nauw aan bij andere festivalactiviteiten als het Hubert Bals Fonds en de Cinemart.

Een momenteel zeer actieve onderstroom in het internationale filmen is de homofilm. Veel filmmakers voelen er echter weinig voor om hun film van dat etiket te voorzien en het begrip homofilm laat zich niet binden aan een bepaald genre. In het festivalprogramma draaiden deze films dan ook gewoon tussen de overigen, maar een ijverige journalist van de Gaykrant destilleerde niet minder dan vijf korte en zeven lange films. Het geeft aan dat het festival een open oog heeft voor actuele ontwikkelingen, zowel binnen als buiten de sfeer van de filmwereld. Het zal niet helemaal toevallig zijn dat de internationale persjury (ingesteld door de FIPRESCI) haar prijs dit jaar gaf aan een uitgesproken homofilm, namelijk Ich bin meine eigene Frau van Rosa von Praunheim.

Nederlandse energie

Het festival signaleerde een bemoedigende ontwikkeling in het Nederlandse filmen. Emile Fallaux' uitspraken hierover werden als volgt door de pers opgepakt: 'ik zie een jonge generatie filmmakers die het wachten op geld uit de fondsen beu is en aan de slag gaat met afgedankt materiaal om haar verhaal te vertellen. Een generatie die het vak wil leren kennen door te werken. Die energie heb ik jarenlang gemist' (Rotterdams Dagblad). Een uitgesproken voorbeeld van zo'n gedreven jonge filmmaker binnen het Nederlandse klimaat is Ian Kerkhof wiens nieuwste film Mozart Bird in Rotterdam in wereldpremière ging. Het selecteren van de film van Kerkhof mocht enkelen verbazen, maar niet de maker zelf. Kerkhof: 'toen ik Kyodai makes the big time had gemaakt, wist ik dat Rotterdam het enige festival ter wereld was, dat een dergelijke film in zijn selectie zou opnemen. Het heeft de reputatie dat het de plek is voor de experimentele artfilm. Na Rotterdam is Kyodai door 35 festivals geweigerd, dus ik zat er niet ver naast.' Maar Rotterdam stond niet helemaal alleen. Het prestigieuze festival van Mannheim nam de film op in zijn competitie en de film werd vervolgens bekroond.

Ook voor Peter Delpeut, een filmmaker met een geheel ander temperament, vormt het festival een baken. Delpeut (in Het Parool na de première van 'The Forbidden Quest'): 'Het was voor mij van het begin af aan het streven met deze film het Film Festival Rotterdam te halen. Het is een eervolle première en een startpunt op de weg naar grotere internationale podia en distributie,..'. 'Bovendien is in Rotterdam iedereen bereikbaar en aanspreekbaar. In Berlijn verdwijnt iedereen in de immense stad. Ik heb veel meer plezier aan mijn première in Rotterdam beleefd.'

Naast de films van Kerkhof en Delpeut bracht het festival in zijn hoofdprogramma van de volgende in Nederland werkende cineasten films in wereldpremière: Irma Achten, Ansuya Blom, Cyrus Frisch, Barbara Hanlo & Brigit Hillenius, René Hazekamp, Kees Hin, Beatrijs Hulskes & Mirjam van Veelen, Edward Luyken, Frank Scheffer, Sluik & Kurpershoek, Pieter Jan Smit en Karim Traidia. Bovendien was er, vooral voor de internationale gasten, een bredere selectie van Nederlandse films te zien onder de noemer Dutch Perspective.

Een signaal dat er op wijst dat de Rotterdamse aandacht voor de vaderlandse film weerklank vond was de toekenning van de persprijs van de Nederlandse critici (onder verantwoordelijkheid van de KNF) aan Observations, de reeks korte films van Ruud Monster.

Erg blij was het festival met de mogelijkheid om de wereldpremière te verzorgen van de nieuwe film van de Nederlandse meester-cineast Johan van der Keuken. Zijn Bewogen Koper/ Brass Unbound werd zeer goed ontvangen, met name ook door de internationale pers. Geoff Brown: 'Brass Unbound,.., met with general rejoicing'.

2. RETROSPECTIEVEN, THEMA- EN NEVENPROGRAMMA'S

Komedies uit Egypte en Iran

Een van de overwegingen die ten grondslag lagen aan dit programma-onderdeel was om een tegenwicht te bieden aan het grimmige beeld van een steeds fanatieker wordende Islamitische wereld zoals dat in de westerse media is gegroeid. Maar het programma werd niet alleen samengesteld om stereotype beelden te pareren. Het programma werd gemaakt vanuit de overtuiging dat films van kwaliteit niet alleen op voorspelbare plaatsen als New York en Parijs zijn te vinden.

Het Komedie-programma past in een nieuw beleid van het festival om systematisch aandacht te schenken aan onderbelichte voorbeelden van industriële filmproductie. Met het Russian Box-Office programma van het vorige festival werd met dit beleid een begin gemaakt. De bewuste blik van Rotterdam buiten het circuit van festivalfilms heeft een opmerkelijke weerklank bij de nationale en internationale kritiek. Dit jaar dreigde de aandacht voor het toch klein opgezette Komedie-programma zelfs de aandacht van het hoofdprogramma af te leiden. Kennelijk heeft Rotterdam met deze vernieuwende programmering bereikt wat het beoogde, namelijk een prikkelend en tot reflectie uitnodigend scala aan films te bieden.

Het met veel aandacht in de pers gepaard gaande Komedie-programma straalde ook af op de niet-komische films uit Islamitische landen; vooral de Egyptische melodrama's konden hiervan profiteren.

Het festival kon vele gasten uit Iran en Egypte verwelkomen. Voor veel regisseurs was het een eerste confrontatie met een internationaal, westers publiek.

Grandeur Locale

Grandeur Locale was de titel van een thematisch programma dat zowel een aantal zeer recente films bevatte als een gedeelte met voorbeelden uit de filmgeschiedenis. De opzet van het festival was om in een tijd met vervagende internationale grenzen en op drift geraakte volken nadrukkelijk stil te staan bij de waarde van nationale of regionale produkties die een sterke binding vertonen met de plaats waar ze zijn gemaakt. Films die nergens anders gemaakt hadden kunnen worden dan juist op die specifieke lokatie. Het programma was mede bedoeld als een statement tegen een heersende stroming in het internationale filmen waarin regionale en culturele verschillen worden ontkend. Daarbij verdedigde het festival de volgende stelling: films die gemaakt zijn met een grote betrokkenheid bij hun plaats van ontstaan, die werken met amateurs en met documentaire technieken om een hoge mate van authenticiteit te verkrijgen, en verhalen vertellen die specifiek zijn voor de lokatie, hebben een grote werking.

Het programma werd inhoudelijk begeleid door een speciale publicatie binnen de *Tijgerreeks*. Tijdens het festival werden de vertoningen van *Grandeur Locale* films apart ingeleid om optimale duidelijkheid te verschaffen over de opzet van het festival met de programmering van deze films.

Het *Grandeur Locale* programma lag in het verlengde van het *Cinema Narcissus* programma van het vorige festival en het voornemen is om deze lijn waarin originele thematische programma's worden gepresenteerd voort te zetten.

Ferrara & Haneke

Middels retrospectieven schoof het festival twee zeer verschillende filmmakers naar voren die echter gemeen hebben dat ze op het punt staan internationaal door te breken nadat ze een oeuvre hebben gemaakt in een relatieve aandachtsluwte.

De Amerikaanse filmmaker Abel Ferrara is een voorbeeld van die filmauteurs die hun talenten hebben laten rijpen in het B-film genre. Het werk van Ferrara kenmerkt zich door het met lef en vakmanschap hantieren van de filmtaal in combinatie met een onverbloemde preoccupatie met geweld. Ferrara is een naam die plotseling op ieders lippen ligt in de internationale filmwereld en het retrospectief tijdens dit festival had niet beter kunnen worden getimed. De programmering van Ferrara past in een lijn van het festival die door Hans Beerekamp (NRC) als volgt onder woorden werd gebracht: 'Fallaux schenkt aandacht aan genrefilms. Hij vindt het belangrijk dat ook films die als het ware uit de goot omhoog gekropen zijn, aan bod komen'. Deze aandacht voor extreme genrefilms kwam ook tot uitdrukking in een klein programma met nachtfilms onder de titel *Extravaganza*.

De Oostenrijkse filmmaker Michael Haneke maakt momenteel met zijn laatste film *Benny's Video* internationaal furore, maar tot voor kort was hij een totaal onbekende. Haneke heeft echter, werkende voor de Oostenrijkse en Duitse televisie, een aanzienlijke hoeveelheid dramaprodukties gemaakt die in kwaliteit niet onder doen voor zijn laatste meer op het bioscooppubliek gerichte film. Met dit retrospectief maakte het festival dit verborgen oeuvre van grote kwaliteit voor het eerst zichtbaar voor een internationaal filmpubliek.

De aandacht, middels retrospectieven, voor filmmakers die in de bloei van hun carrière staan, maar nog niet de aandacht kregen die ze verdienen is een lijn die het festival ook in de komende edities wil voortzetten. Het festival wil zich hiermee onderscheiden van de vaak obligate retrospectieven op festivals van grote namen uit de filmgeschiedenis. Het festival heeft de ambitie zelf geschiedenis te schrijven.

Heimat

Die Zweite Heimat is een televisie-serie van Edgar Reitz, maar op film gedraaid en met een cinematografische kwaliteit die schreeuwt om vertoning op het grote doek. Het is een indrukwekkende aanval van Reitz op de muur die opgetrokken is tussen de film en de televisie en daarmee een uitgesproken voorbeeld van Cinema made by Television (verder meer over dit programma-onderdeel). De opzet heeft weinig gemeen met de gebruikelijke televisie-series. In wezen maakte Reitz dertien volwaardige lange speelfilms. Die Zweite Heimat is de meest ambitieuze en duurste dramaproductie uit de geschiedenis van de Duitse televisie. Het aardige is dat die grote investering van de televisie iets heeft opgeleverd dat alleen maar kan worden omschreven als cinema.

Dertien films, maar tegelijk ook één film van zesentwintig uur; een buitensporige lengte die alleen al de vertoning tot een bijzondere en gewaagde gebeurtenis maakte. De bezoekers die zich aan deze (in)spannende gebeurtenis overgaven voelden zich rijkelijk beloond: Heimat steeg resoluut naar de bovenste plaats van de publieks-enquête om die plaats niet meer prijs te geven. Vanwege die hoge waardering organiseerde het festival een definitieve kans om de gebeurtenis mee te beleven: een unieke marathonvertoning van alle delen.

'Mit Verlust ist zu rechnen'

Het is bekend dat Rotterdam ieder jaar een aantal films verliest aan het machtige Berlijn; minder bekend is de averij die pantserkruiser Berlijn jaarlijks oploopt door het inventieve pleziervaarttuig Rotterdam. Van geheel onverdachte zijde, namelijk van Forum directeur Ulrich Gregor, valt de volgende mening over het Rotterdamse festival te vernemen: (in een brief aan het festival): '...your festival which, in due merit, receives a lot of attention from the international press and film community'. Paradoxaal genoeg keert het internationale succes en het prestige van het Rotterdamse festival zich hier tegen ons. Daardoor kan het voorkomen dat een festival met een strikt lokale betekenis, zoals bijvoorbeeld het Zweedse Göteborg of het Portugese Porto, een film kan programmeren die voor Rotterdam getroffen wordt door een Berlijns veto.

Het is een misverstand dat iedere film waar Berlijn het oog op laat vallen direct voor Rotterdam verloren zou zijn. De keuze is uiteindelijk aan de filmmaker of zijn producent. Bovendien blijkt ieder jaar weer dat films die worden geselecteerd voor Berlijn toch al in Rotterdam te zien waren. Dit jaar waren dat, afgezien van de in Berlijn aanwezige Nederlandse films als Op Afbetaling van Frans Weisz, Rich-ting Engeland van André van Duren en Back to the Inkwel van Ronald Bijlsma: La Chasse aux Papillons van Otar Iosseliani, Elegia iz Rossii

van Aleksandr Sokoerov, Al Leil van Mohammed Malas, Rock Hudson's Home Movies van Mark Rappaport, Non ho parole van Pasquale Misuraca, Die Zweite Heimat van Edgar Reitz en Les Nuits Fauves van Cyril Collard. De films die we echt 'verloren' waren Laws of Gravity van Nick Gomez, Mit Verlust ist zu rechnen van Ulrich Seidl, La petite amie d'Antonio van Manuel Poirier, Arizona Dream van Emir Kusturica en Ching Shao Nien Na Cha (Rebels of the Neon God) van Tsui Ming-Liang.

De schade moet dus beslist niet overdreven worden al moet iedere mooie of belangrijke film die aan Rotterdam onthouden wordt als een groot verlies worden beschouwd. Een verlies waarmee we moeten en willen leven, want een concurrentieslag aangaan met Berlijn is in niemands belang. En om eventuele misverstanden te voorkomen: het overgrote deel van de films van Berlijn zouden we in Rotterdam helemaal niet willen draaien - zo draait Berlijn ook films die door Rotterdam zijn afgewezen - en veel van de films die wij koesteren zijn in Berlijn niet welkom.

Critics' Choice

Buiten het eigenlijke programma, want het betreft geen selectie door het festival zelf, heeft het onderdeel **Critics' Choice** zich bewezen als een zinvolle en bij het publiek zeer gewaardeerde toevoeging. Voor deze derde editie werden negen professionele en vooraanstaande filmjournalisten gevraagd om op persoonlijke titel een film te kiezen die naar hun idee in Rotterdam niet mocht ontbreken. De aanvankelijke polemische opzet van dit programma-onderdeel, blijkt door de Nederlandse critici mild te worden opgevat; de keuzen van de critici liggen duidelijk in het verlengde van de lijn van het festival. Het programma-onderdeel blijkt ook goed te functioneren als onderdeel van het publiciteitsbeleid. De uitgenodigde critici worden in een vroeg stadium op het programma van het festival gewezen en er wordt doorgaans veel aandacht besteed aan de keuzefilm in het eigen medium van de kiezer.

Ook dit jaar waren alle uitgenodigde critici bereid om hun medewerking te verlenen. Dit jaar waren dat: Hans Beerekamp (NRC Handelsblad), Mieke Bernink (Skrien), Peter van Bueren (De Volkskrant), Mark Duursma (De Filmkrant), Erik Koch (De Telegraaf), Hans Kroon (Trouw), Pieter van Lierop (GPD, Utrechts Nieuwsblad), Mark Moorman (Het Parool) en Ab Zagt (Algemeen Dagblad).

Dutch Perspective

Om de vele honderden buitenlandse filmbezoekers tijdens het festival optimaal te informeren over de nationale filmproductie wordt speciaal voor hen een extra programma gemaakt met recente Nederlandse films die om diverse redenen (bijvoorbeeld omdat ze al eerder in roulatie gingen of omdat ze niet voldoen aan de selectie-eisen van het festival) niet in het programma waren opgenomen. Dit programma-onderdeel wordt jaarlijks georganiseerd in samenwerking met het Fonds voor de Nederlandse Film en Holland Film Promotion.

Naast de praktische samenwerking komt ook het programma in overleg tot stand en staat daardoor min of meer buiten het eigenlijke festival; **Dutch Perspective** richt zich, anders dan bijvoorbeeld **Critics' Choice**, niet tot de gewone festivalbezoekers, maar exclusief tot de buitenlandse gasten en de internationale pers.

Vorig jaar was gekozen voor een horizontale programmering van de **Dutch Perspective** films gedurende het hele festival, waardoor het onderdeel een eigen identiteit miste. Hierom werd dit jaar gekozen voor een compacte presentatie binnen twee dagen (2 en 3 februari) in één zaal (Lumière 3). Bij het programma werd een speciale Engelstalige folder geproduceerd.

Hubert Bals Fonds

De activiteiten van het Hubert Bals Fonds (HBF) staan uitgebreid beschreven in een apart jaarverslag. Voor de volledigheid worden hier de produkties aangehaald die in het verleden door het Hubert Bals Fonds als projecten ondersteund zijn en in het programma van 1993 als film konden worden vertoond. Tussen haakjes staat het jaar waarin het HBF de produktie financiële steun verleende.

LES YEUX BLEUS DE YONTA - Flora Gomes, Guinée Bissau (1990)

L'ANNUNCIATION - Mohamed Malas, France (1990)

BEIJING BASTARD (promoreel) - Zhang Yuan, China (1991)

RADIO YEREVAN - Arsen Azatian & Narine-Mkrtchian, Armenia (1992)

AVETIK - Don Askarian, Armenia (1992)

3. TALKSHOWS EN LEZINGEN

Talkshows

Een festival zonder gasten is als een feest zonder aankleding. Gasten - of het nu regisseurs, acteurs, producenten of critici zijn - dragen er toe bij dat een festival niet alleen een vertoningsplaats is, maar ook een plek voor ontmoetingen. Dit jaar vonden deze ontmoetingen op vier verschillende niveau's plaats.

Allereerst waren er de zaalgesprekken direct na afloop van een voorstelling. Tijdens deze bijeenkomsten wordt de regisseur of een acteur of actrice van de betreffende film vooraf even aan het publiek voorgesteld en wordt er na de film een kort gesprek gehouden onder leiding van een deskundige, waaronder leden van de redactie van het festival. Het zaalgesprek is bedoeld als een eerste, korte dialoog over een zojuist vertoonde film. Zowel het publiek als de makers zijn over het algemeen zeer te spreken over deze opzet.

De films die zich leenden voor een meer uitvoerige aanpak, kwamen ter sprake in de talkshow die iedere avond in de Jardinzaal van het Hilton plaatsvond. Om 22.00 uur startte een eerste ronde onder leiding van Gerdin Linthorst of Jan Eilander en vormde een tweegesprek van Theo van Gogh met telkens een bijzondere gast van het festival het slotcoörd van iedere avond.

Naast deze doorgaans op individuele films gerichtte gesprekken, was Zaal De Unie het toneel voor meer overkoepelende discussies. Centrale aandachtspunten van het festival (bij voorbeeld Komedies uit Egypte en Iran of Grandeur Locale) of thema's die uit het programma kwamen bovendrijven (bij voorbeeld 'geweld in art-films', 'is er nog een politieke film mogelijk?') werden hier in de vorm van panelgesprekken - waaraan zowel makers als critici deelnamen - gedegen behandeld. Vorig jaar vonden deze discussies nog 's avonds in het Hilton plaats, maar gezien hun gespecialiseerde karakter was een verplaatsing naar de middagen in De Unie beslist een verbetering.

Tenslotte werd iedere dag een zogeheten festivaljournaal gehouden. Net voordat het aanwezige publiek zich op het avondmaal ging storten, werden op luchtige en informatieve wijze bepaalde gasten en programmaonderdelen belicht.

Samen met de spontane ontmoetingen in de wandelgangen, waren deze vier verschillende maar elkaar tevens aanvullende gespreksvormen een complete, gevarieerde en onmisbare schakel tussen gasten en publiek.

Serge Daney lezing

In de loop van 1992 overleed Serge Daney, eminent Frans film- en televisiecriticus, vriend en regelmatig bezoeker van het Film Festival Rotterdam.

Het leven van Daney, die aan de gevolgen van aids overleed, stond als bij geen ander in het teken van film. Maar nimmer verloor hij daarbij de werkelijkheid uit het oog. Als redacteur van 'Cahiers du Cinéma' en mede-oprichter van het dagblad 'Libération' pendelde Daney heen en weer tussen de film- en televisiewerkelijkheid en het de journalistieke alledaagsheid, een levens- en schrijfwijze die het meer dan waard is om in een lezingenreeks te worden overgedragen.

Geen pronkerig kerkvullende lezing dus, maar een kleine, intense exercitie, uitgesproken door een internationaal gereputeerde filmcriticus. De spits werd in Zaal De Unie afgebeten door Sylvie Pierre, collega en vriendin van Daney en redactrice van het door hem opgerichte tijdschrift 'Trafic'. Zij begon met de volgende woorden:

'Ik ben het Film Festival Rotterdam zeer dankbaar dat het ter nagedachtenis aan Serge Daney, het initiatief heeft genomen tot een jaarlijks terugkerende lezing die zijn naam zal dragen. Een hommage is maar al te vaak een nogal formele aangelegenheid, een letterlijke afsluiting. In dit geval is het echter een opening.'

Ter begeleiding van de jaarlijkse lezingen vertaalt het festival een aantal teksten van Daney om in een bundel uit te geven.

4. CINEMA MADE BY TELEVISION

De achtergrond

De filmpolitieke discussie die in 1992 gaande was over de relatie en samenwerking tussen film en televisie was de aanleiding om het onderdeel *Cinema made by Television* te organiseren tijdens het 22ste Film Festival Rotterdam.

Televisie moet niet buitengesloten worden door de filmwereld, maar juist met kritische openheid tegemoet getreden. Een programma van de beste Europese tv-producties vormde naar onze overtuiging het sterkste argument tegen het protectionisme van de filmsector en vóór samenwerking. Bij de samenstelling van het programma is getracht de verstrengeling van deze twee media te demonstreren aan de hand van een forum en vertoningen van films die gemaakt zijn voor televisie.

Een belangrijke motivatie bij dit onderdeel was de zorg om de culturele positie van de regisseur van televisiefilms. Anders dan bij de bioscoopfilm krijgt de televisiefilm zelden een serieuze kritiek en bovendien blijft het veelal bij een eenmalige vertoning. De regisseur lijkt geen deel uit te maken van enige cultuur. Vertoning van televisiefilms in de serieuze context van het Filmfestival, garandeert opname in de filmcultuur en biedt mogelijkheden de film te presenteren aan de vertegenwoordigers van de filmindustrie. Hiermee worden zowel de belangen van de filmcultuur als die van de regisseur van de televisiefilm gediend.

Het programma

Na overleg met diverse Europese televisie-stations waaronder; BBC, Channel 4, ZDF, WDR, La Sept, France 2, VPRO en NOS is een bijzonder programma tot stand gekomen. Naast dit afzonderlijke programma waren in het hoofdprogramma van het festival diverse titels opgenomen die in co-productie met televisie tot stand gekomen zijn. Daartoe behoorden ondermeer Die Zweite Heimat - Chronik einer Jugend het 26-urige epos van regisseur Edgar Reitz en de televisiefilms van regisseur Michael Haneke.

De selectie *Cinema made by Television* bestond uit:

THE VAMPYR-A SOAP OPERA	- Nigel Finch (BBC)
SECONDS OUT	- Bruce MacDonald (BBC)
DEATH AND THE COMPASS	- Alex Cox (BBC)
LET'S CALL HIM DAVID	- Cardiff Sherlock (BBC)
POUR DÉMAIN	- Fabrice Cazeneuve (FRANCE 2)
LE DÉMENAGEMENT	- Chantal Akerman (La Sept)
LE TCHEKISTE	- Alexandre Rogojkine (La Sept)
EL PLANETA DE LOS NIÑOS	- Valeria Sarmiento (ZDF)

HORS SAISON	- Daniel Schmid (ZDF, DRS, TSI, TSR)
ON THE AIR	- David Lynch (ABC)
OP AFBETALING	- Frans Weisz (VPRO)
IK GA NAAR TAHITI	- Gerrard Verhage (NOS)

De films van dit programma zijn telkens vooraf ingeleid en werden vertoond in Lumière 4 tijdens de CineMart zodat het programma bezocht kon worden door de aanwezige vakwereld.

Het forum

Op dinsdag 2 Februari vond 's avonds in de Jardinzaal van het Hilton Hotel een forum plaats, waarin de ontwikkelingen en problemen rond film versus televisie ter discussie gesteld werden onder leiding van Laurens Straub (oprichter van het 'Filmverlag der Autoren', professor aan de filmacademie van Ludwigsberg en adviseur van het Berlijnse Film Fonds).

Dit forum werd ingeleid door Timothy Corrigan (professor aan Temple University Philadelphia en auteur van het boek '*Cinema without walls*'), die tevens het inleidende theoretische artikel schreef in de catalogus. Deelnemers waren Frans Weisz (regisseur OP AFBETALING), Meinolf Zurhorst (Arte), Rod Stoneman (Channel 4), Joachim von Mengerhausen (WDR), Timothy Corrigan. Aanwezig bij het forum waren vertegenwoordigers van diverse nationale en internationale omroepen en tv-stations, journalisten, salesagents, enkele producenten en filmstudenten.

Enkele aandachtspunten in de discussie

Straub opende de discussie met de constatering dat negentig procent van de kijkers films op televisie ziet en niet op het grote doek. Dit moet een andere manier van filmmaken teweeg brengen. Volgens Corrigan is dat inmiddels ook zo. Rond de aloude discussie over de vraag wat de meest respectabele kunstvorm is, televisie of cinema, spelen economische en sociologische factoren. De laatste tien jaar heeft het geen zin meer dit onderscheid te maken want economisch en industrieel gezien zijn de twee vormen onontkoombaar aan elkaar gebonden. Er bestaat volgens Corrigan wel een enorm verschil in kijkersgedrag. Het gebiologeerde kijkersgedrag in de bioscoop versus het zappende, snel afgeleide kijkersgedrag thuis. Volgens Corrigan moet dit een andere manier van filmen tot gevolg hebben. Straub haalt hierbij aan dat de videorecorder een einde heeft gemaakt aan de cinema-traditie. Hij signaleert de narcistische trend: cocooning. De kijker bepaalt zelf hoe lang en wanneer hij ergens naar kijkt. In Duitsland is een debat gaande over hoe te komen tot een televisievorm waarbij de kijker niet alleen consumeert maar er ook creatief mee omgaat. Corrigan noemt dit 'the distracted en mobile viewer'.

Rod Stoneman sprak zich positief uit over de kwaliteiten van televisie. Hij benadrukte televisie als een goedkope manier van films zien en de mogelijkheid om artistieke films uit te zenden op late tijdstippen, waarmee je nog altijd een groter publiek bereikt dan in de Britse bioscopen.

Het programma **Cinema made by Television** is tot stand gekomen dankzij financiële bijdrage van het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties, het Ministerie van WVC afdeling Media, en dankzij de medewerking van ABC, BBC, Channel 4, DRS, France 2, NCRV, NOS, ORF, RTP, La Sept, SFB, SWF, TSI, TSR, VPRO, WDR, ZDF.

5. MBS workshop 'The creative partnership'

Inleiding

Op initiatief van het festival en in nauwe samenwerking met experts van de Media Business School in Madrid werd afgelopen jaar besloten om gelijktijdig met de CineMart een business-seminar te organiseren onder de titel **The creative partnership**.

In het verlengde van het MEDIA 1995 programma van de EEG en in samenwerking met nationale filminstellingen organiseert de Media Business School door heel Europa workshops voor professionals uit de audiovisuele industrie. In algemene zin is het doel van deze workshops de aanwezigheid van de Europese film op de Europese en internationale markt te stimuleren en te versterken. Het seminar **The creative partnership**, dat van zondag 31 januari tot en met 4 februari tijdens het Film Festival Rotterdam werd gehouden, moet in het licht gezien worden van de steeds complexer wordende samenwerkingsvormen van het internationale filmbedrijf.

Regisseurs staan veelal buiten de commerciële discussie; om hun rol in het 'creative partnership' van de filmproductie te belichten en de eisen van de markt aan hen te verduidelijken, werden met name regisseurs voor het seminar uitgenodigd.

Locatie

Ondanks het feit dat de Media Business School gewoonlijk de stelregel hanteert haar workshops te organiseren in besloten bijeenkomsten en vooral niet op hectische filmfestivals, werd voor het Film Festival Rotterdam een uitzondering gemaakt. De uitstraling en het bijzondere karakter van het festival, gekoppeld aan het feit dat de CineMart zonder meer de aanwezigheid van vele professionals garandeert, gaf de doorslag. Besloten werd om gelijktijdig met de CineMart een vierdaags seminar te organiseren in het Rotterdamse Hilton Hotel. Na de receptie en het diner werd de openingsspeech gehouden door de gerenomeerde regisseur Dusan Makavejev, in de Kunsthal te Rotterdam. Deelnemers aan de workshop werd accommodatie aangeboden in het Hilton Hotel.

Personeel

De organisatie van de workshop werd gedragen door 3 medewerkers: Workshop Director was Nick Roddick, redacteur van de vakbladen 'Moving Pictures' en 'Screen International' en directeur van 'Split Screen' in Engeland. De Amerikaanse filmjournalist Nick Hazelton werd aangesteld als Workshop Reporter en Alexandra Jansse was als Workshop Coördinator verantwoordelijk voor de logistieke en organisatorische realisatie.

Het seminar

Elke dag begon de workshop met een panel dat zich uitsprak over een thema: 'Co-production as a creative proces' op de eerste dag; 'User-friendly filmmaking; working with pre-sales' op de tweede; 'Understanding contracts' op de derde; en op de vierde dag de problemen waar aankomende regisseurs mee geconfronteerd worden. Na deze sessies gingen individuele panelleden en geïnteresseerde deelnemers verder praten in kleinere, meer informele groepen. Na afloop van de workshops brachten vele panelleden en deelnemers de discussies en nieuw verworven kennis in praktijk op de CineMart.

Zoals ook bij veel goede films het geval is, volgde het seminar niet altijd het draaiboek. Een aantal deelnemende producenten was er begrijpelijkerwijs op gebrand nieuwe financieringsbronnen voor hun projecten te vinden en genoeg geld te verdienen om verder te kunnen gaan. Er namen minder regisseurs deel dan was gehoopt - een groot aantal uitgenodigde regisseurs had de uitnodiging doorgeschoven naar hun producent - een daad die op zichzelf al een indicatie is voor het ontbreken van een 'creative partnership' in de Europese filmindustrie. De regisseurs op dit continent zien zichzelf veelal als 'auteurs', die gevrijwaard moeten blijven van de financiële en productionele kanten van het filmmaken.

De meeste regisseurs die wel deelnamen (meestal bezig met de voorbereidingen voor hun eerste of tweede film) toonden grote belangstelling voor de zakelijke kant van het filmmaken, maar vooral (en ook dat is te begrijpen) voorzover deze in hun eigen artistieke visie paste.

Discussie

Niemand kon het eens worden over wat 'creative partnership' betekende of zou moeten zijn. Regisseurs dachten dat de term aanduidde dat producenten partners zouden moeten zijn die rekening houden met hun wensen; producenten meenden dat dit partnerschap een erkenning inhield van de invloed van het zakelijke aspect op de creatieve beslissingen. Wat wel duidelijk werd uit de workshop discussies - en uit hetgeen onbesproken bleef - is het feit dat in de Europese filmindustrie de mogelijkheid bestaat voor meer dan één type 'creative partnership'. De samenwerking kan creatief zijn als er wederzijds rekening wordt gehouden met de artistieke aspecten. De samenwerking kan echter ook creatief genoemd worden als er oplossingen worden gevonden voor problemen tussen filmmakers en omroepen, filmmakers en banken of filmmakers en eigenaren van auteursrechten. Hoe meer respect regisseurs en producenten over en weer tonen voor hun respectievelijke bijdragen aan het project hoe succesvoller - artistiek, financieel of beide - de film.

Tot slot

De MBS/RFF Workshop *The creative partnership* kan een groot succes genoemd worden. Het grote aantal inschrijvingen (zo kort voor aanvang van het festival) getuigt van een forse belangstelling onder regisseurs, producenten, (co)financieringsinstellingen en distributeurs voor het bijwonen van een workshop waarin de laatste ontwikkelingen op de Europese commerciële en artistieke filmmarkt uit de doeken wordt gedaan door experts.

Ook de enthousiaste deelname van de panelleden getuigt van een ware belangstelling voor het bijhouden van de ontwikkelingen in het filmbedrijf, gericht op het creatieve filmmaken.

6. CINEMART

De CineMart kon zich dit jaar verheugen in zijn tiende editie, die alweer de derde jaargang markeerde waarbij de CineMart functioneert als een co-productie markt voor filmprojecten. Hier worden geen kant-en-klare films verhandeld, als op de markten van Berlijn en Cannes. Als co-productiemarkt beoogt de CineMart filmmakers en producenten te steunen bij het tot stand brengen van hun filmproject. Met dit doel worden artistiek waardevolle filmprojecten gepresenteerd in Rotterdam, waarbij de filmmakers/ producenten in contact gebracht worden met mogelijke financiers: (co)-producenten, televisie-producenten, televisie-inkopers, distributeurs en fondsbeheerders en bankiers.

Personeel

De organisatie van de CineMart krijgt logistieke steun van het festival. Huisvesting, secretariaat, en publiciteit worden bijvoorbeeld grotendeels door het festival verschaft. Daarbij beschikte de CineMart dit jaar over twee coördinatoren in tijdelijke dienst en vijf onbetaalde krachten bij de voorbereidingen, bij de CineMart-balie, en bij het beheer van de videotheek en bij de veeleisende werkzaamheden van de gastenservice.

Selectie filmprojecten

De selectie van de projecten vindt gedurende het hele jaar plaats. De programma-redactie van het festival heeft ook de opdracht nieuwe projecten voor de CineMart op te sporen. Daarnaast zijn er projecten die het festivalkantoor op eigen kracht bereiken, meestal gestimuleerd door de informatie in het internationaal verspreide festivalbuletin 'Interval Tidings'. Bovendien zijn er filmprojecten die via het Hubert Bals Fonds de weg naar de CineMart vinden.

Om een gedegen selectie te kunnen maken, worden de indieners verzocht een scenario op te sturen, een treatment, een budget outline, en een curriculum vitae van de filmmaker en de producent. Bij onbekende regisseurs wordt ook een video opgevraagd van vorig werk.

Uit het totale aanbod (dit jaar rond de honderd projecten) wordt een selectie gemaakt op basis van de criteria kwaliteit, haalbaarheid, eerder werk, en redelijkheid van het budget. Ook het land van herkomst vormt een overweging bij de besluitvorming. Projecten die zijn gesubsidieerd door het Hubert Bals Fonds vallen automatisch binnen de selectie.

De geselecteerde projecten worden gebundeld; dit zgn. CineMart-dossier wordt midden december naar alle CineMart participanten en potentieel geïnteresseerden gestuurd.

Hoewel in 1992 besloten werd het aantal projecten terug te brengen tot 35, lukte het in de praktijk ook dit jaar niet binnen de perken te blijven. De CineMart 1993 telde uiteindelijk 47 projecten. Het aantal projecten mag zeker niet groter worden en het aantal van vijfendertig blijft een nobel streven. Bij dat aantal blijft de CineMart overzichtelijk en groeit de kans dat alle aanbieders van projecten voorzien worden van de nodige faciliteiten en de ruimte hebben om met potentieel geïnteresseerde investeerders te praten onder goede begeleiding van de organisatie. Toch moet de Cinemart zelfs tijdens het festival de deur op een kier houden voor de geïmproviseerde toevoeging van boeiende nieuwe projecten.

Selectie participanten

Voor het bereiken van een optimaal resultaat moet niet alleen het niveau van de filmprojecten hoog genoeg zijn, ook moeten de juiste investeerders aanwezig zijn. De organisatie verzamelt het hele jaar door informatie om voor aanvang van de CineMart een actueel adressenbestand te hebben, gekoppeld aan de nieuwste informatie over de investeringspolitiek van fondsen, bedrijven en tv-stations. De genodigden uit deze sectoren waren dit jaar voltalliger dan ooit tevoren aanwezig: 29 gasten representeerden 19 televisie-stations, waaronder alle belangrijke in Europa; daarnaast maakten nog 160 (co)-producenten, distributeurs, sales agents, fondsbeheerders en vertegenwoordigers van banken de tocht naar Rotterdam. In totaal verwelkomde de CineMart dit jaar 276 gasten (zie bijlage). Het komend jaar wordt de research geïntensifieerd naar goede co-producenten uit Spanje, Italië en Frankrijk.

Locatie

De CineMart vond dit jaar wederom plaats in het Hilton Hotel, en liep simultaan met het seminar 'The Creative Partnership' van de Media Business School (een Europees initiatief dat zetelt in Madrid). De Jardinjaal van het hotel was de gehele dag gesloten voor de andere festivalgasten om de professionele werkzaamheden van de deelnemers aan de CineMart en het MBS-seminar een rustige ambiance te bieden. Elders in het hotel kon de vakwereld video's bekijken van 'works in progress', van eerder werk van CineMartregisseurs, en van films uit het festivalprogramma. Voor dit doel waren in de videotheek dit jaar 12 video-sets beschikbaar. De afsluitende Cinemart Party, aangeboden door de Filmstiftung Nordrhein Westfalen, werd georganiseerd in het World Trade Center.

Opzet dagprogramma

Omdat de opzet van de CineMart 1992 zeer geslaagd werd bevonden is er dit jaar niet getornd aan de formule.

De CineMart startte 's-ochtends met specifieke presentaties van ondermeer nieuwe Media-1995 initiatieven, uitleg van het beleid van de televisie-stations, banken, en produktiemaatschappijen. Daarna volgde de immens populaire gezamenlijke lunch, waarbij in informele sfeer informatie werd uitgewisseld en zaken werden gedaan. 's-Middags konden de deelnemers de zogeheten CineMart-briefings bijwonen, waarbij projecten werden geïntroduceerd.

Dit jaar werden, parallel aan de CineMart, ochtendsessies gehouden in het kader van het Media Business School Seminar. Cinemart-participanten waren vrij om daaraan deel te nemen. Een aanzienlijk deel van de CineMart-participanten maakte gebruik van deze mogelijkheid. De CineMart-Briefings werden dit jaar hooglijk gewaardeerd. Daaraan heeft zeker de professionele presentatie en de internationale reputatie bijgedragen van de moderatoren Chris Sievernich en Sandra Schulberg (beiden producent, die met één poot in europa en met de andere in de VS staan). Als ervaren producenten konden zij vaak interessante vragen stellen, gevoed door de eigen praktische ervaring. Het CineMart-formaat sloeg zozeer aan bij de vakwereld, dat het inmiddels op diverse plekken van de wereld wordt gekopieerd, soms zelfs met dezelfde moderatoren en thema's (Keulen juni '93, Mexico Stad juli '93).

Het Rotterdamse formaat zal volgend jaar worden aangepast aan de eisen van de tijd, denkend aan suggesties van deelnemers. Tijdens de briefings zullen bijvoorbeeld in de vorm van case studies twee voormalige CineMart projecten worden geanalyseerd. Daarnaast wordt Schulbergs' idee gevolgd, dat het leerzaam en handig zou zijn standaardcontracten in verschillende talen in huis te hebben. Voor studie en voor vergemakkelijking van het zakendoen.

Waardering en resultaten

Uit een direct na de CineMart gehouden enquête onder de deelnemers bleek dat iedereen behoorlijk tevreden was. Bij de vraag of de CineMart het gewenste resultaat had opgeleverd zei niemand nee, 56 % antwoordde met een volmondig ja, en 44 % was gedeeltelijk tevreden. Voorzichtig de resultaten bij elkaar optellend, voor zover ze nu bekend zijn, kunnen we zeggen dat er met zeker 30 projecten van de CineMart het één en ander is gebeurd. Dit betekent dat 65 % verwees naar concrete resultaten, die uit de CineMart-besprekingen voortvloeien.

Bij 14 projecten was al sprake van overeenkomsten over co-producties, co-productie-gelden of pre-sales. De overigen geënquêteerden noemden 'potential co-producers' of 'potential interest'. Geen slecht resultaat zo kort na de CineMart.

Tot slot

De CineMart-organisatie zal de onderhandelingen en uitkomsten van de gepresenteerde projecten gedurende het jaar 1993 actief blijven volgen. In de herfst volgt een tweede enquête om te onderzoeken welke wat ná de CineMart verder is gebeurd met de projecten.

Onderzocht wordt ook de mogelijkheid van publicatie van een CineMart-nieuwsbrief of -krant als middel om CineMart-participanten en potentiële investeerders tussentijds op de hoogte te houden van de stand van zaken.

Nu kan echter al worden gesteld, dat de CineMart 1993 een succes was, waarop kan worden voortgebouwd.

7. PUBLICITEIT & PROMOTIE

In 1992 kon het festival terugzien op een sterke groei van de media-aandacht. Dit was met name te danken aan het aantreden van Emile Fallaux als nieuwe directeur, die ook de aandacht trok van media die voordien een blinde vlek voor het festival bezaten. Het was een belangrijke stap in de richting van een breder publieksbereik. Tegelijk werd het imago van het FFR aangepast: het staat voor openheid en sluit zich niet op in het wereldje van filmwetenschappers. Het nieuws van een nieuwe directeur was eraf voor de editie 1993 en er bestond gegronde vrees voor een publicitaire terugval. Promotie en publicitaire activiteiten moesten dat compenseren en proberen de verbreding van de media-aandacht vast te houden. De inspanningen waren niet vergeefs, de media-aandacht is zelfs nog gegroeid ten opzicht van het jaar daarvoor, zeker wat betreft de schrijvende pers. En hoewel er geen onderzoek naar is gedaan, lijkt het gerechtvaardigd te stellen dat de publicitaire acties hebben bijgedragen aan het opnieuw gegroeide bezoekersaantal.

Behalve de hiervoor genoemde doelstellingen - verbreding van de media-aandacht en de imago-verbetering van het festival - waren de volgende prioriteiten voor het mediabeleid vastgesteld:

- * kwaliteitsverbetering van de verlaggeving door de Nederlandse media
- * werving van de buitenlandse pers
- * verbetering van de persservice tijdens het festival

In het verslagjaar belette budgetaire beperkingen de noodzakelijke professionalisering van de publiciteitsafdeling. Daarmee kon pas kort voor aanvang van het festival een begin worden gemaakt. Uiteindelijk bestond de personele bezetting uit twee tijdelijke medewerkers die respectievelijk verantwoordelijk waren voor de persvoorlichting en promotie-activiteiten. Daarbij werden zij geassisteerd door een stagiaire. Voor de bemanning van de persbalie tijdens het festival werden nog eens zes vrijwilligers aangetrokken. Door de maximale inspanning van deze minimale bezetting is toch een deel van de doelstellingen verwezenlijkt. Inmiddels is een vaste publicitaire medewerker toegevoegd aan de festivalstaf.

7.1. MEDIA RESPONSE

De serieuze Nederlandse filmcritici koesteren het filmfestival en benaderen het welwillend maar ook kritisch. Zij worden gedurende het jaar geïnformeerd middels persberichten, maar persoonlijke contacten met de festivalstaf spelen misschien een nog belangrijkere rol in de voorlichting. Die betrokkenheid met het festival komt ook tot uitdrukking in de Critics' Choice, een programma-onderdeel waarvoor de critici van de landelijke dagbladen en filmperiodieken de films selecteren.

Op verzoek van de journalisten werd het aantal persvoorstellingen dit jaar uitgebreid en al in de eerste week van januari gestart. De opkomst was groot en de Grolschzaal van het Filmmuseum bleek te klein voor de opkomst bij de aansluitende persconferentie.

Schrijvende pers

Naast de officiële festivalbijlage van De Volkskrant, maakten bijna alle landelijke dagbladen, het Rotterdams Dagblad en de Haagse Courant een festival-special van hun kunstbijlage.

Het NRC Handelsblad en het Rotterdams Dagblad drukten het complete programma-schema af. De komedies uit Egypte en Iran en de Heimat-marathon bleken het meest media-geniek te zijn. Het Gallery-programma, een selectie van het beste van de internationale filmfestivals, bood De Telegraaf stof voor nog niet eerder vertoonde aandacht aan het festival.

De hoeveelheid artikelen en stukjes waarmee de pers tijdens het festival het publiek voorlichtte was vergelijkbaar met de aandacht voor andere landelijke culturele evenementen als het Holland Festival en het North Sea Jazz Festival.

Toch ziet het Film Festival het als zijn taak om zowel de kwaliteit als de variëteit van de geschreven stukken te helpen verbeteren.

In tegenstelling tot hetgeen in het buitenland gebruikelijk is geven Nederlandse kranten toch nog steeds geen ruimte voor een grondige verslaggeving van een filmfestival van internationale allure als Rotterdam. Het blijft veelal bij filmrecensies, en beperkt de hoofdredactie zijn filmcritici zelfs tot het opstellen van overzichten, waarin de films slechts summier omschreven worden.

Economische en politieke onderwerpen, die vaak te vinden zijn op het Festival, laten de kranten tot nog toe liggen.

Daarin werd geen verandering gebracht door de persvoorstellingen tijdens het festival, die de critici de gelegenheid gaven kennis te maken met de regisseurs. Wel werd dit jaar een groter aantal films geresenceerd, voorafgaand aan de publieksvoorstellingen.

Nieuw voor Rotterdam was de aanwezigheid van een heuse wereldster, de Chinese actrice Gong Li. Als on-Rotterdams werd dit fenomeen onwennig door de pers benaderd, niettemin haalde haar portret alle kranten - ZE IS ER! - en kon zij met moeite worden afgeschermd tegen gretige journalisten.

In haar slotconclusies waardeerde de pers het niveau en de gevarieerdheid van het film-programma. Gemist werd de verassing van een nog onbekende topper, terwijl erkend werd dat ook in Cannes en Venetië al sprake was geweest van een filmjaar zonder uitschieters. Zowel de soepel lopende organisatie en de sfeer werden unaniem geprezen.

Landelijke omroepen

Ook in 1993 bleef de verslaggeving door de landelijke omroepen een onberekenbare factor. Het festival stak veel tijd en energie in de informatieverstrekking aan deze instellingen. Als gevolg daarvan hebben weliswaar alle omroepen één of meer onderwerpjes gemaakt in Rotterdam, maar van lijn en diepgang was nauwelijks sprake. De Radio stak als gebruikelijk gunstig af bij haar platte broer Televisie en zond een aantal stevige interviews en documentaires uit. Het is al zo vaak gezegd, maar hier gaan we weer: filmcultuur leidt een dor bestaan op de Nederlandse tv-netten. Een serieus filmprogramma ontbreekt. Dat Nederland een van de boeiendste internationale filmfestivals herbergt, prikkelt slechts tot het afleveren van verplichte nummers.

Waar dit medium toch niet wars is van het volgen van buitenlandse voorbeelden kan het geen kwaad ook op dit vlak het werk van vakbroeders te kopiëren, bijvoorbeeld van de Duitse collega's: het filmfestival van Berlijn wordt dagelijks gevolgd door vier verschillende tv-netten in Duitsland.

Het Film Festival Rotterdam komt weliswaar aan bod en doet het zelfs wel goed in vergelijking met andere culturele evenementen, maar die aandacht blijft een incidenteel karakter houden en lijkt door onontkoombaarheid en toevalligheid bepaald.

Een gunstige uitzondering waren de twee festival-specials die Cees van Ede maakte voor de NOS-televisie, boeiende documentaires over de Egyptische filmindustrie, op locatie opgenomen.

Lokale omroepen

Met hun beperkte budget en personeelsbezetting zijn het merkwaardigerwijs juist de lokale omroepen die uitgebreid en met de nodige voorbereiding op het festival inhaken. Naast het Rotterdamse Stads TV met een dagelijks verslag, waren dat AT 5 (Filmklapper), Filmnet, en Amsterdam Lokaal (Don't look Now) - vaak met programma's die op de kabelnetten van de grote steden in de Randstad te zien waren.

Het festival zelf voorziet in de televisie-leemte met de produktie van een festivaljournaal. Dit werd op zeer vriendschappelijke condities verzorgd door de redactie van Staats tv/Rabotnik uit Amsterdam, en werd dagelijks uitgezonden op het lokale kabelnet van zes steden.

Internationaal

Meer dan honderd vertegenwoordigers van de buitenlandse pers kregen dit jaar een accrediatie, waarmee dit aantal gestabiliseerd lijkt. Het festival is een actieve werving begonnen in het buitenland, met name in Duitsland, Frankrijk, Italië en de VS.

De concurrentie van het groeiende aantal festivals in de wereld maakt het voor Rotterdam steeds moeilijker om zich in de buitenlandse media te profileren. Dankzij een schaar van jarenlange 'fans' onder de buitenlandse filmcritici en jonge journalisten die aangetrokken worden door de reputatie van eigenzinnigheid en vernieuwing blijft Rotterdam internationaal in beeld. Doorgaans leveren zij aan hun krant of tijdschrift een of twee verslagen die meestal na het festival worden afgedrukt.

Meer dan in andere jaren kreeg het festival aandacht in Oosteuropa en het Midden-Oosten. Dat laatste was vooral te danken aan het programma Komedies uit Egypte en Iran, dat enthousiast werd ontvangen.

De teneur van de verslagen is overwegend positief: men is verrast door de onverwachte invalshoeken van de retrospectieven en de informele sfeer van het festival wordt zeer gewaardeerd. Opvallend afwezig dit jaar waren de grote bladen uit Duitsland en Frankrijk.

De muzikzender MTV maakte een uitgebreide special over het festival die in heel Europa werd uitgezonden. Daarin werd onder meer aandacht besteed aan Nederlandse films en de discussie rond de films uit Servië die op het festival werden vertoond. Een Russische tv-ploeg maakte opnamen voor een filmprogramma dat in de meeste landen van de voormalige Sovjet Unie werd uitgezonden.

Service en persbalie

De service aan de pers tijdens het festival werd aanzienlijk verbeterd. De persbalie in het Hilton werd bemand door een team van zes vrijwilligers die waren ingevoerd in het filmprogramma en daardoor effectief als informatiebronnen konden dienen. Hun taak was het ook om te bemiddelen bij interview-afspraken en toe te zien dat zij werden nagekomen. Dat systeem werkte uitstekend, was betrouwbaar en werd vooral ook door de buitenlandse journalisten gewaardeerd. Waarschijnlijk uit onwennigheid omzeilden enkele Nederlandse collega's deze nieuwe service.

Een kritiekpunt van de buitenlandse pers is de beperkte informatie die in het Engels wordt geleverd. Het betreft hier dan vooral het programmaschema in de Volkskrantbijlage en de inhoud van de Dagkrant. Het groeiend aantal buitenlandse bezoekers maakt het dringend noodzakelijk om daar in komende festival-edities rekening mee te houden. Door de financiële beperkingen was het ook niet mogelijk om een volwaardige werkruimte en communicatie-centrum in te richten. Dat is voor een internationaal festival een ongewenste situatie, die bij het volgende festival zal worden veranderd.

Persprijzen

Voor het vierde achtereenvolgende jaar stelde de internationale organisatie van filmcritici, FIPRESCI, een jury samen voor Rotterdam. De aanwezigheid van een FIPRESCI-jury onderstreept het internationale prestige van het festival en zij kreeg daarom ook alle aandacht en begeleiding van de publiciteitsafdeling. De FIPRESCI-prijs werd dit jaar verleend aan 'Ich bin meine eigene Frau' van de Duitse regisseur Rosa von Praunheim.

De jury van de Kring van Nederlandse Filmjournalisten (KNF) gaf de jaarlijkse persprijs aan 'Observations', een serie korte films van de Nederlander Ruud Monster.

Samenvattend

Het festival heeft niet te klagen over aandacht in de pers, zowel nationaal als internationaal. Het blijft echter jammer dat de Nederlandse dagbladen weinig ruimte geven aan een dagelijks kritisch verslag van het filmprogramma en van andere onderwerpen die het festival aandraagt. Van een doordachte en consequente verslaggeving op de landelijke tv is nog altijd nauwelijks sprake. De macht van het festival reikt niet verder dan die van de ongevraagde raadgever en stimulator. Het festival onderhoudt het contact met de media, geeft voorlichting en het levert programma-ideeën. Bij het aantrekken van de internationale pers kan het festival meer doen: verbetering van het adressenbestand, goede mailing en gerichte verspreiding van het kwartaalschrift 'Interval Tidings', en tijdens het festival adequate service, zoals informatie in het Engels en communicatie-faciliteiten.

7.2. FESTIVAL DRUKWERK

Het eigen drukwerk is voor het festival het instrument bij uitstek voor representatie, beeldvorming en voor de verspreiding van de informatie die het festival zelf van belang vindt.

Affiche

Het affiche met het beeld van de Tijger is waarschijnlijk het meest herkenbare visitekaartje dat het filmfestival afgeeft. Het alom gewaardeerde concept van de driedimensionale uitbeelding, voor de zesde keer ontworpen door studio Hard Werken uit Rotterdam, kreeg dit jaar een minder geslaagde uitvoering. Voor een affiche was het beeld te weinig expressief en dat was zonde want voor de eerste keer hing het in 1000 abri's, verspreid over Nederland. Zowel het festival als Hard Werken zullen zich beraden op een nieuwe aanpak voor de komende jaren.

Brochures

Het festival produceert gedurende het jaar verscheidene brochures waarmee de buitenlandse en deels ook Nederlandse filmwereld geïnformeerd wordt. Sommige zijn algemeen van aard, andere hebben betrekking op een specifieke festival-activiteit. Dit jaar werden aparte brochures gemaakt voor de programma-onderdelen Limits of Liberty, Cinema made by Television en het Dutch Perspective (i.s.m. Holland Film Promotion). Daarnaast werden brochures vervaardigd met algemene informatie over het festival en de CineMart en over het Hubert Bals Fonds. Zij werden verspreid via gerichte mailings en tijdens de grote internationale festivals.

Catalogus en Tijgerreeks

De catalogus en de uitgaven in de Tijgerreeks zijn de media, waarmee het festival de filmprofessionals en bezoekers voorziet van degelijke achtergrondinformatie over de films en de programma-onderdelen. Zij behouden hun waarde als naslagwerk en hebben daarnaast een representatieve functie. Beide uitgaven waren inhoudelijk en uiterlijk op dezelfde wijze aangepakt als het vorig jaar.

De catalogus was dikker en mede daardoor ook duurder geworden. Uit de gedaalde verkopen blijkt dat de prijsstijging de aanschaf van de catalogus voor de gemiddelde festivalbezoeker onaantrekkelijker heeft gemaakt.

De Tijgerreeks uitgave deel 8 ondersteunde dit jaar het thema-programma Grandeur Locale.

Programma-informatie en promotioneel drukwerk

Cruciaal voor de verspreiding van de programma-gegevens is nog altijd De Volkskrantbijlage, die een week voor de start van het festival verschijnt. De bijlage, met 3 pagina's die door het festival worden ingevuld, bereikt het overgrote deel van de festivalbezoekers. Maar

het programma-schema op krantformaat is niet echt handig in het dagelijkse festivalgebruik. Het is daarnaast een handicap dat het festival niet beschikt over een Engelstalig schema voor de buitenlandse bezoekers. In samenwerking met De Volkskrant onderzoekt het festival andere publicatie-mogelijkheden.

De produktie en redactie van de Dagkrant was dit jaar voor het eerst uitbesteed aan de uitgevers en makers van het Rotterdamse blad Cargo. Zij werkten samen met enkele geroutineerde filmcritici en slaagden erin om een aantrekkelijk blad te maken, waarin de actuele programma-informatie werd gecombineerd met een aanstekelijke reportage van het evenement.

De uitgave van Tussentijdse Berichten, die als bijlage van de Filmkrant verscheen, is in aanloop van deze festival editie stopgezet. Om het publiek voortijdig te informeren en op te warmen werd dit jaar een festivalspecial verspreid als bijlage van het weekblad HP/De Tijd. De special richtte de schijnwerper op enkele potentieel populaire films en thema's; door het magazine-formaat met full-colourdruk werd het een wervende introductie van het festival. De special werd niet alleen verspreid als bijlage van de genoemde bladen, maar ook los in alle filmtheaters en in de MGM bioskopen. Deze publicatie had een onverwachte stimulerende en sturende invloed op de aandacht die andere media aan het festival besteedden.

In samenwerking met het Soeterijntheater in Amsterdam produceerde het festival een mede in het Arabisch gestelde brochure en een affiche voor het programma 'Komedies uit Egypte en Iran'. De brochure was met name bedoeld om de in Rotterdam en Amsterdam woonachtige bevolkingsgroepen uit de Arabische wereld te attenderen op het programma.

Het kwartaalschrift Interval Tidings voldoet wel aan de wens het buitenlandse vakpubliek voeling te laten houden met ontwikkelingen bij het festival, maar zowel de inhoud als de verspreiding riepen binnen de festivalstaf kritiek op. Verbetering van deze uitgave heeft een hoge prioriteit, ook al om de doelstelling te helpen verwezenlijken meer buitenlandse pers te werven.

7.3. PUBLIEKSWERVING

In 1992 was het bezoekersaantal explosief gestegen met 30% naar ca. 200.000 bezoeken. De avondvoorstellingen waren merendeels uitverkocht. De indruk bestond dat het festival erin was geslaagd een nieuw publiek aan te trekken.

Daarmee leek het festival op de goede weg te zijn in zijn streven het publieksbereik te verbreden en het Nederlandse publiek te doordringen van het feit dat het FFR een evenement is met internationale allure. De promotionele acties voor 1993 waren dan ook gericht op een ondersteuning van deze doelstelling op langere termijn, maar in de eerste plaats hadden zij als streven:

- * een evenaring van het bezoekersaantal van 1992
- * stimulering van het bezoek overdag
- * klantenbinding met het traditionele festivalpubliek
- * het aanboren van nieuwe publieksgroepen

Tegen de verwachting steeg het bezoekersaantal in 1993 opnieuw met 17% t.o.v. het jaar daarvoor. Die stijging vertoont zich in gelijke mate over alle kaartsoorten en bezoekmogelijkheden, zowel 's avonds als overdag en bij de speciale evenementen.

Omdat er een publieksonderzoek ontbrak blijft het voorlopig gissen, wie de nieuwe festivalbezoekers zijn en waaraan de groeiende belangstelling te danken is. Inmiddels is opdracht gegeven voor een onderzoek.

Voor zijn publiekswerving hanteert het festival een aantal instrumenten die meestal in combinatie worden ingezet: de publicitaire promotie, kortingen en premiums, en de aanbieding van speciale evenementen en arrangementen.

Hieronder volgt een overzicht met, voorzover meetbaar, de resultaten en respons.

Publicitaire promotie

Het festival beschikt niet over het budget voor het opzetten van een landelijke reclame-campagne. Alleen dankzij sponsoring van alle betrokken partijen kon dit jaar een dergelijke campagne gerealiseerd worden. Het Amsterdamse reclame-bureau PMSvW/Y&R creëerde vijf commercials, die als 'teasers' voorafgaande aan het festival werden vertoond in de filmhuizen en de bioscopen van het Cannon-concern. Het festival-affiche hing in 1000 abri's verspreid over Nederland dankzij de sponsoring van abri-uitbater Mediamax.

De publicitaire promotie wordt grotendeels gedragen door de eigen publicaties, die hiervoor al genoemd werden. De Volkskrantbijlage en HP/De Tijd-special doelden op het algemene publiek. Daarnaast richtte het festival zich op speciale groepen met de brochure Komedies uit Egypte en Iran en met advertorials in het studentenblad Sum en het CJP-blad.

Kortingen en premiums

Het festival geeft kortingen via de gebruikelijke kanalen als de Rotterdam Pas en het CJP. Met een flinke korting worden studenten gestimuleerd een overdag-passpartout te kopen.

Het festival initieerde de Cinema Club Card voor zijn klantenbinding. De kaart is verkrijgbaar via de filmtheaters en biedt de houder exclusieve kortingen op verschillende film-evenementen in Nederland, waaronder het Film Festival Rotterdam. Hoewel de kaart nog in de startfase van ontwikkeling zit, heeft zij al een gunstig effect gehad op de verkoop van passepartouts in 1993. Dankzij de kaart kan het festival bovendien beschikken over een adressenbestand van haar bezoekers. Het is de bedoeling dat de Cinema Club Card haar activiteiten uitbreidt en als een onafhankelijke stichting zal gaan functioneren, onder toezicht van het samenwerkingsverband van de grote festivals en het Filmmuseum. Nog te weinig wordt in de promotie-acties gebruik gemaakt van de mogelijkheden om catalogi, Tijgerreeksuitgaven, t-shirts e.d. met korting of als premium aan te bieden als onderdeel van een voordeelpakket.

Speciale evenementen en arrangementen

Een verzekerd succes is al enkele jaren de Volkskrantdag waarmee het festival afsluit. De belofte dat op die dag de beste 5 films van het festival worden vertoond blijkt een ijzersterke trekker. Binnen enkele dagen waren de beschikbare 3.600 kaarten uitverkocht. Dit is een uitnodiging om met de Volkskrant de aanbiedingen uit te breiden voor een ongecompliceerd dagje filmfestival. Een eerste aanzet werd dit jaar al gemaakt met een Volkskrant-arrangement, dat bestond uit een dagkaart, overnachting in het Hilton hotel, een diner, en toegang tot het filmbal. Ook hiervoor was meer belangstelling dan er plaatsen beschikbaar waren.

De VPRO-nacht, die vorig jaar met tegenvallend bezoek te kampen had, trok dit jaar weer helemaal aan. Inmiddels beperken de activiteiten met sponsor VPRO zich voornamelijk tot deze nacht en het zou goed zijn aan die samenwerking de komende jaren nieuwe impulsen te geven.

CJP-houders kregen speciale voorstellingen overdag aangeboden tegen een gereduceerd tarief. De response hierop viel tegen en het festival zal moeten bekijken of en hoe zij daar mee zal doorgaan. Studenten van film-, av- en communicatie-opleidingen werden uitgenodigd voor deelname aan een filmcursus 'Grandeur Locale', die door het festival was opgezet in samenwerking met de SKVR. De cursus nam een dag in beslag en bestond uit drie voorstellingen van films uit het Grandeur Locale programma. Drie filmdocenten begeleidden het programma en de deelnemers konden discussiëren met de aanwezige filmmakers. De aanmeldingen liepen aanvankelijk niet storm, maar de uiteindelijk 45 deelnemers waren razend enthousiast over de dag.

In samenwerking met Aidsfonds werd in aansluiting op het festival een roulement georganiseerd voor een aantal films met uit het festivalprogramma.

Allochtonenbeleid

In het hoofdprogramma van het festival staan jaarlijks een aantal belangrijke films uit landen, waaruit nieuwe inwoners van Nederland afkomstig zijn. Vorig jaar is een begin gemaakt met het werven van publiek uit de arabische wereld in de regio Rijnmond. Dit jaar is de werving op; bescheiden schaal uitgebreid tot Amsterdam. Als resultaat daarvan was de bezoekerssamenstelling van het festival dit jaar voor het eerst zichtbaar anders. Vooral veel mensen uit Egypte kwamen de nieuwe films uit hun land van herkomst in Rotterdam bekijken.

SAMENHANG

Alle onderdelen van het immens grote festival moeten elkaar versterken. De samenhang tussen de professionele activiteiten als de CineMart en het Media Business School Seminar, de high brow Serge Daney-lezing en het populaire hoofdprogramma is niet voor elke buitenstaander evident. Maar de festivalleiding is ervan overtuigd, dat al deze elementen samen een evenement vormen, dat zowel voor de internationale vakwereld, voor de gemotiveerde filmliefhebber als voor het grote publiek een levendige uitdaging blijft.

Vooraf de CineMart en het Hubert Bals Fonds zijn instrumenten om het festival internationaal te profileren als een nuttige partner. Teveel festivals doen niets dan profiteren van de producten van anderen, en Rotterdam onderscheidt zich daarvan door een actieve rol te spelen ter stimulering van de productie en de distributie.

In dat verband moet zeker de internationale samenwerking genoemd worden binnen het Filmfree-project, een door Rotterdam geleid initiatief voor de verdediging van de vrijheid van filmproductie en -vertoning.

In Nederland werkt het festival goed samen met de filmdistributeurs, en de selectie van een aanzienlijk aantal films wordt in overleg vastgesteld. Andersom stellen distributeurs hun aankopen soms afhankelijk van lancering van de film op het festival. Deze wederzijdse afstemming geldt vooral bij de samenwerking met International Art Film, waarvan de festivaldirecteur adviseur is.

Om fris te blijven en nuttig moet het festival meer zijn dan een jaarlijks publiek festijn. De activiteiten, die niet voor het publiek zichtbaar zijn verhogen het prestige van het festival in de vakwereld, en daarmee de kans dat die vakwereld zijn mooiste films in Rotterdam komt tonen.

BIJLAGEN

I TITELLIJST

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
=BD	RA	HP	Abracadabra	Harry Cleven	België	1992	fea	106 min.	35 mm	fr.	n.o.
=BD	RA	HP	Abracadabra (besloten voorstelling)	Harry Cleven	België	1992	fea	106 min.	35 mm	fr.	e.o.
=B		GLR	Accattone	Paolo Pasolini	Italië	1961	fea	115 min.	35 mm	it.	e.o.
=B	IP	HP	Adler passen auf Menschen auf	Theo Janssen	Duitsland	1992	sh.	43 min.	16 mm	dui.	
=B		HP/GA	Aitsu	Atsuki Kimura	Japan	1991	fea	118 min.	35 mm	jap.	e.o.
=B		HP	Amazing grace	Amos Gutman	Israël	1992	fea	89 min.	35 mm	hebr.	e.o.
=B		GLR	America, America	Elia Kazan	VS	1963	fea	168 min.	35 mm	eng.	fr.
=B		CC	L'annonce faite à Marie	Alain Cuny	Frankrijk	1991	fea	91 min.	35 mm	fr.	d.o.
=BR	EP	HP	Another girl, another planet	Michael Almereyda	VS	1992	sh.	58 min.	16 mm	eng.	
=B		HP/TV	Ansgars Tod	Edgar Reitz	Duitsland	1992		100 min.	35 mm	dui.	e.o.
=BD	R	HP	Anthologie van het necrorealisme	Jevgeni Joefit	Rusland	1991	sh.	28 min.	35 mm	z.d.	
=B	IP	KO	Apartment No.13	Yadollah Samadi	Iran	1991	fea	97 min.	35 mm	arab.	e.o.
=B	R	IP	Armastuse Lahinguväljad	Valentin Kuik	Estland	1992	fea	75 min.	35 mm	ests.	e.o.
=B		HP	Arus	Behruz Afkhami	Iran	1991	fea	98 min.	35 mm	perz.	e.o.
=B		GLR	At zije republika	Karel Kakhyna	Tsjechslo.	1965	fea	123 min.	35 mm	tsj.	e.o.
BD	R	HP	Autumn Moon	Clara Law	HK/Japan	1992	fea	108 min.	35 mm	kant	n.o.
UD	R	HP	Autumn moon (besloten voorstelling)	Clara Law	HK/Japan	1992	fea	108 min.	35 mm	kant	e.o.
B		HP	Aventure malgache	Alfred Hitchcock	Engeland	1941	sh.	31 min.	35 mm	fr.	e.o.
B	R	HP	Avetik	Don Askarian	Armenië	1992	fea	84 min.	35 mm	dui.	n.o.
=B		DP	Back to the inkwell	Ronald Bijlsma	Nederland	1992	sh.	8 min.	35 mm	z.d.	
=B	RS	AF	The Bad lieutenant	Abel Ferrara	VS	1992	fea	96 min.	35 mm	eng.	
=B		HP	Le batteur de boléro	Patrice Leconte	Frankrijk	1992	sh.	9 min.	35 mm	fr.	e.o.
=B	R	HP	Beggars and noblemen	Asma el Bakri	Egypte	1991	fea	90 min.	35 mm	arab.	lk
=R	R	WP	Beijing bastard (work in progress)	Zhang Yuan	China	1992	fea	50 min.	35 mm	chin	
=B		GLR	Bell diamond	Jon Jost	VS	1985	fea	97 min.	16 mm	eng.	
=B	R	WP	Belle	Irma Achten	Nederland	1993	fea	99 min.	35 mm	ned.	e.o.
=BD	R	MH	Benny's video	Michael Haneke	Oostenrijk	1992	fea	105 min.	35 mm	dui.	n.o.
=B		DP/TV	The best thing in life	Paul Ruven	Nederland	1992	fea	90 min.	35 mm	eng.	
=B	R	WP	Bewogen koper	Johan van der Keuken	Nederland	1993	doc	108 min.	35 mm	div.	n.o.
=B		WP	Bewogen koper	Johan van der Keuken/ Rob Boonzajer Flaes	Nederland	1992	doc	108 min.	35 mm	div.	e.o.
=B	R	DP	Beyond, en hommage à Samuel Beckett	Frans Zwartjes	Nederland	1992	sh.	25 min.	16 mm	z.d.	
=BD		HP/GA	Bezness	Nouri Bouzid	Tunesië/Fr.	1992	fea	100 min.	35 mm	arab.	n.o.
=B	IP	HP	Biale malzenstwo	Magdalena Lazarkiewicz	Polen	1992	fea	105 min.	35 mm	pool	e.o.
=BD		EX	Blade runner - The director's cut	Ridley Scott	VS	1982	fea	117 min.	35 mm	eng.	n.o.
=B		GLR	Das Blaue Licht	Leni Riefenstahl	Duitsland	1932	fea	72 min.	35 mm	dui.	
=B		HP	Blicklust	Dietmar Brehm	Oostenrijk	1992	exp.	18 min.	16 mm	z.d.	
=B		DP	Bloed en vuur	Edward Luyken	Nederland	1992	sh.	10 min.	16 mm	z.d.	
=B		HP	Bon voyage	Alfred Hitchcock	Engeland	1944	sh.	26 min.	35 mm	fr.	e.o.
=BD		EX	Braindead	Peter Jackson	Nw Zeeland	1992	fea	95 min.	35 mm	eng.	n.o.
=B		GLR	Branding	Joris Ivens	Nederland	1930	sh.	31 min.	35 mm	ned.	
=B		HP	A brief life	Adrienne Amato/ Derek Rogers	Canada	1992	sh.	23 min.	16 mm	eng.	
B		HP	Broomsday	Theo Lighthart	Oostenrijk	1992	sh.	4 min.	35 mm	z.d.	
BD	RA	EX	C'est arrivé près de chez vous	Rémy Belvaux/ André Bonzel & Benoît Poelvoorde	België	1992	fea	95 min.	35 mm	fr.	n.o.

tat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
R	IP	HP	Cade a bolinha	Eduardo Caron	Brazilië	1989	sh.	14 min.	16 mm	port	e.o.
	IP	GL	The chanter	Jon Love	Engeland	1992	sh.	30 min.	16 mm	eng.	
R		HP/GA	Charlotte 'vie ou théâtre'	Richard Dindo	Frankrijk	1992	fea	60 min.	35 mm	eng	
D R		HP/GA	La chasse aux papillons	Otar Iosseliani	Frankrijk	1992	fea	115 min.	35 mm	fr.	n.o.
D R		HP	La chasse aux papillons (besloten voorstelling)	Otar Iosseliani	Frankrijk	1992	fea	115 min.	35 mm	fr.	e.o.
R	IP	HP/LL	Children of fate	Andrew Young/ Susan Todd	VS	1992	doc	85 min.	16 mm	eng.	e.o.
		AF	China girl	Abel Ferrara	VS	1987	fea	88 min.	35 mm	eng.	
		HP	Le cinéphile et le village	Pascal Kané	Frankrijk	1992	sh.	45 min.	video	fr.	e.o.
		LL/TV	The committee	Nick Read	Engeland	1991	sh.	56 min.	video	eng.	
R	IP	HP	The contenders	Tobias Meinecke	VS	1992	fea	90 min.	35 mm	eng.	
R		HP	Conversation from the grave with Joan Burroughs	Patti Podesta	VS	1991	sh.	20 min.	video	eng.	
		AF	Crime story	Abel Ferrara	VS	0	fea	100 min.	35 mm	eng.	
		HP/GA	The crying game	Neil Jordan	Engeland	1992	fea	108 min.	35 mm	eng.	
		HP/GA	Cuvstvritel'nyi milicioner	Kira Moeratova	Oekraïne/Fr	1992	fea	115 min.	35 mm	russ	f.o.
	IP	LL	Da mo fang	Wu Ziniu	China	1991	fea	92 min.	35 mm	chin	sim
D R		HP	De dag van de wanhoop	Manoel de Oliveira	Portugal	1992	fea	75 min.	35 mm	port	n.o.
		TV	Death and the compass	Alex Cox	UK	1992	sh.	57 min.	video	eng.	
		HP	La dernière tentation de Chris	Patrick Malakian	Frankrijk	1992	sh.	8 min.	35 mm	fr.	e.o.
		HP	Description d'un combat	Chris Marker	Frankrijk	1960	sh.	58 min.	35 mm	hebr	e.o.
		HP/LL	Deserter	Zivojin Pavlovic	Servië	1992	fea	98 min.	35 mm	serv	lk
	WP	HP	Dichter bij de zee	Barbara Hanlo	Nederland	1992	sh.	26 min.	16 mm	ned.	e.o.
R	IP	HP	La discesa di aclà a floristello	Aurelio Grimaldi	Italië	1992	fea	86 min.	35 mm	it.	e.o.
		DP	De domeinen Ditvoorst	Thom Hoffman	Nederland	1992	fea	90 min.	35 mm	ned.	e.o.
R		MH/TV	Drei Wege zum See	Michael Haneke	Oostenrijk	1976	fea	96 min.	video	dui.	
		AF	Driller killer	Abel Ferrara	VS	1977	fea	85 min.	35 mm	eng.	
		TV	Le Déménagement	Chantal Akerman	Frankrijk	1992	sh.	35 min.	16 mm	fr.	
		GLR	The edge of the world	Michael Powell	Engeland	1937	fea	74 min.	35 mm	eng	
		HP/TV	Eifersucht und Stolz	Edgar Reitz	Duitsland	1992		115 min.	35 mm	dui.	e.o.
	IP	HP	Elegia iz rossii (Etyudy dla sna)	Alexander Sokoerov	Rusland	1993	doc.	70 min.	35 mm	russ	e.o.
		HP	En dag pa stranden	Björn Runge	Zweden	1993	sh.	11 min.	35 mm	zw.	e.o.
D R		GL	En het leven gaat door	Abbas Kiarostami	Iran	1992	fea	91 min.	35 mm	perz	n.o.
		HP/TV	Das Ende der Zukunft	Edgar Reitz	Duitsland	1992		132 min.	35 mm	dui.	e.o.
		HP/TV	Die ewige Tochter	Edgar Reitz	Duitsland	1992		118 min.	35 mm	dui.	e.o.
	WP	HP	EXITing (Verrassingsfilm)	Rob Keers/ Bob Visser	Nederland	1993		45 min.	video	ned.	
R		HP/TV	Face of our fear	Stephen Dwoskin	Engeland	1992	sh.	52 min.	16 mm	eng.	
	IP	HP	Fifty-fifty mon amour	Nadia El Fani	Tunesië	1992	sh.	20 min.	35 mm	arab	f.o.
		HP	Finally destroy us	Tom Kalin	VS	1992	sh.	4 min.	video	eng.	
		SP	Firiety, the movie		Nederland	1992		15 min.	35 mm		
		GLR	Fischtag	Algimantis Puipa	Litouwen	0	fea	90 min.	35 mm	lito	e.o.
R	WP	HP	The forbidden quest forty juice	Peter Delpeut	Nederland	1993	fea	75 min.	35 mm	eng.	
						0		0 min.			
R		MH/TV	Fraulein	Michael Haneke	Oostenrijk	1986	fea	107 min.	video	dui.	e.o.
R		GL	Füürland 2	Clemens Klopfenstein/ Remo Legnazzi	Zwitserland	1992	fea	103 min.	35 mm	dui.	e.o.
R	WP	HP	The genius	Joe Gibbons	VS	1993	fea	100 min.	16 mm	eng.	
R	IP	HP	Al Ghaarkana	Mohamed Khan	Egypte	1992	fea	98 min.	35 mm	arab	e.o.
		HP/GA	Ginevra	Ingemo Engström	Duitsland	1991	fea	150 min.	35 mm	fr./	e.o.
		DP	The greenhouse effect	Paul de Nooijer/	Nederland	1992	sh.	4 min.	35 mm	z.d.	

dat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.	
				Menno de Nooijer								
		HP	Gun talk - part 1	Eric Saks	VS	1991	sh.	14 min.	video	eng.		
		HP	The gutter song	Charles Weinstein	VS	1992	sh.	10 min.	35 mm	z.d.		
		EX	Hard-Boiled	John Woo	Hong Kong	1992	fea	126 min.	35 mm	eng		
R		HP	Hip-hop SP	Francisco Cesar	Brazilië	1990	sh.	11 min.	35 mm	port	e.o.	
		HP	Histoire orientale	Najdat I. Anzour	Jordanië	1991	fea	75 min.	16 mm	arab	e.o.	
		HP/TV	Die Hochzeit	Edgar Reitz	Duitsland	1992		119 min.	35 mm	dui.	e.o.	
WP		HP	Holland	Puk	Nederland	1993	Fea	80 min.	35 mm	ned.		
		HP	L' hor vert	Jacques Fusilier	Frankrijk	1992	sh.	13 min.	35 mm	fr.	e.o.	
		TV	Hors saison	Daniel Schmid	Zwitserland	1992	fea	105 min.	35 mm	fr./	e.o.	
R	IP	KO	Hotch potch	Sherif Arafa	Egypte	1991	fea	108 min.	35 mm	arab	e.o.	
		DP	Hotel	Elsbeth Dijkstra	Nederland	1992	sh.	13 min.	16 mm	z.d.		
		HP	Härlig är jorden	Roy Andersson	Zweden	1991	sh.	14 min.	35 mm	zw.	e.o.	
R	IP	HP	Ich bin meine eigene Frau	Rosa von Praunheim	Duitsland	1992	fea	91 min.	35 mm	dui.	e.o.	
		HP	Identities	Nino Rodriguez	VS	1991	sh.	7 min.	video	eng.		
		HP	The idiot	Mani Kaul	India	1992	fea	184 min.	35 mm	hind	e.o.	
D		TV	Ik ga naar Tahiti	Gerrard Verhage	Nederland	1992	fea	59 min.	16 mm	ned.	E.O.	
		HP	In the soup	Alexandre Rockwell	VS	1992	fea	93 min.	35 mm	eng.	n.o.	
D	R	HP/TV	In vuur en vlam	Joaquim Pinto	Portugal	1992	fea	70 min.	35 mm	port	n.o.	
		GL	Ingaló	Asdis Thoroddsen	IJsland	1992	fea	102 min.	35 mm	ijsl	e.o.	
WP		HP	Interprètes de Bresson	Michele Brujaille	Zwitserland	1991	doc	47 min.	16 mm	fr.	sim	
		GL	Ir ten krantai smeleti	Algimantas Puipa	Litouwen	1992	fea	88 min.	35 mm	lito	e.o.	
		IP	It wasn't love	Sadie Benning	VS	1992	sh.	20 min.	video	eng.		
		IP	Ja verju	M. Tannenberg	Letland	1992	sh.	10 min.	35 mm	z.d.		
D		HP	Johnny got his gun	Dalton Trumbo	VS	1971	fea	111 min.	35 mm	eng.	n.o.	
		HP	Just a job	Samir	Zwitserland	1992	sh.	5 min.	35 mm		e.o+	
		HP	Kaddish	Serge Zeitoun	Frankrijk	1992	sh.	12 min.	35 mm	fr.	eng.	
		HP/TV	Kennedys Kinder	Edgar Reitz	Duitsland	1992		107 min.	35 mm	dui.	e.o.	
		HP	Khmurnoe utro	Igor Milenko	Oekraïne	1992	sh.	10 min.	35 mm	z.d.		
		AF	King of New York	Abel Ferrara	VS	1990	fea	103 min.	35 mm	eng.	f.o.	
		HP/TV	Kunst oder Leben	Edgar Reitz	Duitsland	1992		132 min.	35 mm	dui.	e.o.	
		HP/GA	Kyongmachang Kanugil	Chang Sun-Woo	Zuid-Korea	1991	fea	138 min.	35 mm	kor.	e.o.	
D	R	CC	L627	Bertrand Tavernier	Frankrijk	1992	fea	145 min.	35 mm	fr.	n.o.	
D	R	HP/TV	De laatste duik	Joao Cesar Monteiro	Portugal	1992	fea	85 min.	35 mm	port	n.o.	
R	IP	HP	A lakatlan ember	Tibor Klöpfler	Hongarije	1992	fea	106 min.	35 mm	hong	e.o.	
		GLR	Lalie polné	Elo Havetta	Tsjechsl.	1972	fea	78 min.	35 mm	slov	e.o.	
		DP	Landschappen waar niemand van weet	Melle van Essen	Nederland	1992	sh.	60 min.	16 mm	ned.	e.o.	
R		HP	Langer Gang	Yilmaz Arslan	Duitsland	1992	fea	80 min.	16 mm	dui.	e.o.	
R	IP	HP	Lapso	Marcos Guttman	Brazilië	1992	sh.	10 min.	16 mm	z.d.		
		IP	The left hand should know	Breda Beban/ Hrvoje Horvatic	Eng./Canada	1992	sh.	53 min.	video	eng.		
R		MH/TV	Lemminge I	Michael Haneke	Oostenrijk	1979	fea	113 min.	16 mm	dui.	lk	
R		MH/TV	Lemminge II	Michael Haneke	Oostenrijk	1979	fea	107 min.	16 mm	dui.	lk	
		HP	Lens of spinoza	Kurosawa Jun	Japan	1991	sh.	12 min.	16 mm	z.d.		
WP		TV	Let's call him David	Ceri Sherlock	Engeland	1992	fea	60 min.	16 mm	eng.	n.o.	
WP		HP	Letter to Germany	Anthea Kennedy	Engeland	1992	doc	25 min.	16 mm	eng.		
R	WP	HP/TV	Little dreams	Khaled El Hagggar	Egypte	1993	fea	95 min.	35 mm	arab	e.o.	
		HP	Lo(o)s gelöst	Prinzgau/podgorsc hek	Oostenrijk	1992	sh.	28 min.	16 mm	eng.		
		CC/TV	The long day closes	Terence Davies	Engeland	1991	fea	82 min.	35 mm	eng.	n.o.	
D	R	WP	GL	The lost paradise	David Safarian	Armenië	1992	fea	72 min.	35 mm	arm.	n.o.

stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
R	IP	KO	Love in the Frigidiaire	Said Hamed	Egypte	1992	fea	107 min.	35 mm	arab	e.o.
		DP	Lucky Strike	Marc de Cloe	Nederland	1992	sh.	20 min.	16 mm	z.d.	
		CC	Léolo	Jean-Claude Lauzon	Canada	1991	fea	104 min.	35 mm	fr.	n.o.
		GLR	La macchina ammazzacattivi	Roberto Rossellini	Italië	1948	fea	83 min.	16 mm	it.	e.o.
		HP	The making of "Farewell to my concubine"		Hong Kong	1993	doc	45 min.	video	chin	e.o.
RA	IP	HP	Manila paloma blanca	Daniel Segre	Italië	1992	fea	102 min.	35 mm	it.	e.o.
R	IP	HP	Mano a Mano	Eduardo Caron	Brazilië	1991	sh.	12 min.	35 mm	port	e.o.
		HP	March Ranika- March Feld- March Kamp	Sluik/Kurpershoek	Nederland	1992	sh.	60 min.	video	z.d.	
		DP	Memorias sin batallas y otros muertos	Nathalie Alonso Casale	Nederland	1992	sh.	22 min.	16 mm	sp.	e.o.
		GLR	Le milieu du monde	Alain Tanner	Zwitserland	1974	fea	120 min.	35 mm	fr.	e.o.
R	IP	HP	Mohamed Bayoumi	Mohamed Kamel El Kalyoubi	Egypte	1991	doc	128 min.	35 mm	arab	e.o.
		HP/GA	Morte di un matematico napolitano	Mario Martone	Italië	1992	fea	108 min.	35 mm	it.	e.o.
D	R	WP	The mozart bird	Ian Kerkhof	Nederland	1992	fea	75 min.	35 mm	eng.	n.o.
		AF	MS' 45	Abel Ferrara	VS	1980	fea	84 min.	35 mm	eng.	n.o.
		DP	Méliès in color	Paul Ruven	Nederland	1992	sh.	14 min.	16 mm	ned.	e.o.
		MH/TV	Nachruf für einen Mörder	Michael Haneke	Oostenrijk	1991	fea	115 min.	video	dui.	e.o.
R		HP/LL	Nagi-el ali	Atef Al-Tayeb	Egypte	1991	fea	115 min.	35 mm	arab	e.o.
		HP	Naprawde krotki film o milosci...	Rafal Wieczynski	Polen	1992	fea	100 min.	35 mm	pool	e.o.
D	R	WP	De natuurlijke ruimte	Frank Scheffer	Nederland	1992	doc	72 min.	16 mm	ned.	e.o.
		IP	Neighbours	Dannah Nayblat	Israël	1992	fea	13 min.	video	hebr	e.o.
		WP	Neko-Mimi	Kurosawa Jun	Japan	1993	fea	80 min.	16 mm	jap.	e.o.
		LL	Nekromantik 2 - the return of the loving dead	Jörg Buttgerit	Duitsland	1991	fea	105 min.	16 mm	dui.	e.o.
		HP	Non ho parole	Pasquale Misuraca	Italië	1992	fea	72 min.	35 mm	it.	
		DP	De noorderlingen	Alex van Warmerdam	Nederland	1992	fea	108 min.	35 mm	ned.	e.o.
R	WP	HP	Noorelt Opitud	Jüri Sillart	Estland	1991	fea	98 min.	35 mm	ests	lk
D	R	GL	Nord	Xavier Beauvois	Frankrijk	1991	fea	98 min.	35 mm	fr.	n.o.
D	R	GL	Nord (besloten voorstelling)	Xavier Beauvois	Frankrijk	1991	fea	98 min.	35 mm	fr.	e.o.
R		HP	La nuit	Mohammed Malas	Syrië	1992	fea	105 min.	35 mm	arab	f.o.
D	R	HP	Les nuits fauves (Ruige nachten)	Cyril Collard	Frankrijk	1992	fea.	126 min.	35 mm	fr.	n.o.
D	R	HP	Les nuits fauves (besloten voorstelling)	Cyril Collard	Frankrijk	1992	fea	126 min.	35 mm	fr.	e.o.
R		HP	Numa beira de estrada	Marcos Guttman/ Luís Eduardo Vidal	Brazilië	1991	sh.	12 min.	16 mm	z.d.	
D		TV	Der nächtliche Besucher	Konrad Sabrautzky	Duitsland	1991	fea	89 min.	16 mm	dui.	e.o.
B		TV	Der Nächtliche Besucher			0		0 min.			
		HP	O no coronado!	Craig Baldwin	VS	1992	sh.	40 min.	16 mm	eng.	
R	WP	HP	Observations Nr. 1-4	Ruud Monster	Nederland	1993	sh.	24 min.	35 mm	z.d.	
		LL	An ode to the death of censorship	Krzysztof Magowski	Polen	1992	doc	85 min.	video		
		HP	Oinaru Gakusei	Koike Takashi	Japan	1991	sh.	50 min.	16 mm	jap.	e.o.
		TV	On the air	David Lynch	VS	1992		60 min.	video	eng.	
R		KO	Once upon a time, cinema	Mohsen Makhmalbaf	Iran	1992	fea	98 min.	35 mm	perz	e.o.
		DP	De ontkenning	Tom Verheul	Nederland	1992	fea	60 min.	16 mm	ned.	e.o.
		TV	Op afbetaling	Frans Weisz	Nederland	1992	fea	120 min.	35 mm	ned.	e.o.
D	R	HP/TV	Op mijn verjaardag	Joao Botelho	Portugal	1992	fea	60 min.	35 mm	port	n.o.
R	IP	HP	P R Kadeia	Eduardo Caron	Brazilië	1992	sh.	15 min.	35 mm	port	e.o.

tat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
R	WP	HP	Paniek!	Pieter Jan Smit	Nederland	1992	sh.	13 min.	35 mm	z.d.	
D R		HP	Papa, vadertje vorst is dood	Jevgeni Joefit	Rusland	1991	fea	73 min.	35 mm	russ	n.o.
R		HP	Papa, vadertje vorst is dood (besloten voorstelling)	Jevgeni Joefit	Rusland	1991	fea	73 min.	35 mm	russ	e.o.
R	WP	HP	Paper house	Hany Abu-Assad	Palest./Ned.	1992	sh.	28 min.	16 mm	arab	e.o.
	WP	HP	The Paper house		Nederland	1992	sh.	28 min.	16 mm	arab	e.o.
		HP	Pardeh-ye Akhar	Varuzh	Iran	1991	fea	105 min.	35 mm	perz	e.o.
				Karim-Masihi							
	IP	HP	Parisienne People	Jean-Luc Godard/ Anne Marie Miéville	Frankrijk	1992	sh.	1 min.	35 mm	fr.	
	WP	HP	Parpaillon	Luc Moullet	Frankrijk	1992	fea	84 min.	35 mm	fr.	e.o.
		DP	Parttime god	Paul Cohen	Nederland	1992	doc	80 min.	16 mm	eng.	e.o.
		GL	Phanouropitta	Dimitrios Yatzouzakis	Griekenland	1991	fea	62 min.	16 mm	grie	e.o.
	IP	KO	Pickpockets don't go to heaven	Abolhassen Davudi	Iran	1992	fea	90 min.	35 mm	perz	e.o.
		TV	El planeta de los niños	Valeria Sarmiento	Frankrijk	1991	docu	63 min.	video	spa.	d.o.
R		HP/LL	Plastic Jesus	Lazar Stojanovic	Joegoslavië	1971	fea	76 min.	35 mm	serv	e.o.
	IP	HP	Pomekha	V. Melnichuk	Rusland	1992	sh.	35 min.	35 mm	z.d.	
	WP	TV	Pour demain	Fabrice Cazeneuve	Frankrijk	1992	fea	90 min.	16 mm	fran	
		CC	Prorva	Ivan Vladimirovic Dychovicnyi	Rusland	1992	fea	105 min.	35 mm	russ	e.o.
		GLR	Proshchanie	Elim Klimov	Rusland	1982	fea	128 min.	35 mm	russ	e.o.
		HP	Put your lips around yes	John Lindell	VS	1992	sh.	4 min.	video	eng.	
		GLR	Qingmei zhuma	Edward Yang	Taiwan	1985	fea	117 min.	35 mm	chin	e.o.
		HP	Quiproquo	Rose Lowder	Frankrijk	1992	sh.	13 min.	16 mm	z.d.	
RR	WP	HP	Radio Yerevan	Narina Mkrtchian/ Arsen Azatian	Armenië	1992	fea	82 min.	35 mm	arme	e.o.
		DP	Ralentir	Marc de Cloe	Nederland	1992	sh.	3 min.	16 mm	z.d.	
		fea	Red rock west	John Dahl	VS	1992		95 min.	35 mm	eng.	
	WP	HP	Regards de la vièrge	Ansuya Blom	Nederland	1992	sh.	18 min.	16 mm	eng.	
		HP	Een reis met kameraad Chkalov naar de Noordpool	Maxim Pejemski	Rusland	1991	sh.	24 min.	35 mm	z.d.	
		CC	Reservoir Dogs	Quentin Tarantino	VS	1992	fea	99 min.	35 mm	eng.	zwee
		GLR	The return to the edge of the world	Michael Powell	Engeland	1978	fea	24 min.	16 mm	eng.	
		DP/TV	Richting Engeland	André van Duren	Nederland	1992	doc	52 min.	35 mm	ned.	e.o.
	WP	HP	River bottom	Robert LeRoy	VS	1992	fea	97 min.	35 mm	eng.	
	WP	HP	De rivier okkervil	Beatrijs Hulskes/ Mirjam van Veelen	Nederland	1992	sh.	50 min.	35 mm	russ	n.o.
R	EP	HP	Rock Hudson's home movies	Mark Rappaport	VS	1992	fea	63 min.	16 mm	eng.	
		HP	Romper stomper	Geoffrey Wright	Australië	1992	fea	94 min.	35 mm	eng.	
R		HP	Roncsfilm	György Szomjas	Hongarije	1992	fea	100 min.	35 mm	hong	e.o.
		CC	Rosas	Peter Greenaway	Nederland	1991	sh.	13 min.	35 mm	z.d.	
R		HP	Rota ABC	Francisco Cesar Filho	Brazilië	1992	sh.	11 min.	35 mm	port	e.o.
		HP/GA	Ruan Ling Yu	Stanley Kwan	Hong Kong	1991	fea	146 min.	35 mm	chi.	e.o.
		HP/TV	Saigo no drive	Nagasaki Shunichi	Japan	1992	fea	93 min.	16 mm	jap.	e.o.
	IP	HP	Sanos y sanitarios	Javier Berrios	Cuba	1991	sh.	5 min.	35 mm	z.d.	
		GLR	Saraba itoshiki daichi	Yanagimachi Mitsuo	Japan	1982	fea	130 min.	35 mm	jap.	e.o.
		LL	Sarajevo video's		Bosnië	1993	sh.	120 min.	video		
R	IP	HP	Sauna	Filip Bajon	Polen	1992	fea	110 min.	35 mm	pool	e.o.
R	WP	HP	Het Schaduwrijk	Kees Hin	Nederland	1992	fea	92 min.	35 mm	ned.	e.o.
		HP/GA	Schastlivije dny	Alexei Balabanov	Rusland	1991	fea	82 min.	35 mm	russ	e.o.
		HP	Die schwarze Sonne	Johannes Hammel	Oostenrijk	1992	sh.	26 min.	16 mm	dui.	e.o.

stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
		TV	Seconds out	Bruce MacDonald	Engeland	1992	fea	90 min.	bijz.	eng.	
		HP/GA	La sentinelle	Arnaud Desplechin	Frankrijk	1992	fea	140 min.	35 mm	fr.	e.o.
		CC	Sevillanas	Carlos Saura	Spanje	1992	doc	55 min.	35 mm	z.d.	
		HP/GA	Shaonian Ye, An La!	Hsu Hsiao-Ming	Taiwan	1992	fea	105 min.	35 mm	mand	e.o.
		HP	Sid a ids	Yann Beauvais	Frankrijk	1992	sh.	6 min.	16 mm	fr.	
R		MH	Der Siebente Kontinent	Michael Haneke	Oostenrijk	1989	fea	111 min.	35 mm	dui.	e.o.
		DP	Siki	Niek Koppen	Nederland	1992	doc	60 min.	16 mm	ned.	e.o.
		GLR	The silent village	Humphrey Jennings	Engeland	1941	sh.	35 min.	35 mm	eng.	
D R ?		HP/GA	Simple men	Hal Hartley	VS	1992	fea	106 min.	35 mm	eng.	n.o.
		HP	Skullfuck	Danny Fass/ Joe Kelly	VS	1991	sh.	2 min.	video	eng.	
	IP	HP	A small dick fleshy ass thang	Virginia Rankin/ Clement Virgo	Canada	1992	sh.	7 min.	16 mm	eng.	
		HP	A Small Giant of a Big Sex	Nikolaj Dostal	Rusland	1992	fea	80 min.	35 mm	russ	e.o.
R	WP	HP	Smoke soep	Mark D'Auria	VS	1993	fea	90 min.	16 mm	eng.	
						0		0 min.			
R		HP/GA	El Sol del membrillo	Victor Erice	Spanje	1992	fea	138 min.	35 mm	sp.	e.o.
		HP	Solar anus	Jean-Marc Prouveur	Engeland	1992	sh.	13 min.	16 mm	eng.	
R		HP	Solos y soledades	Javier Berrios	Cuba	1991	sh.	16 min.	35 mm		
			Sous le vent	Robert Kramer		0		30 min.	video		
		HP/TV	Das Spiel mit der Freiheit	Edgar Reitz	Duitsland	1992		119 min.	35 mm	dui.	e.o.
D R		GL	The story of Qiu Ju	Zhang Yimou	China	1992	fea	100 min.	35 mm	kant	n.o.
D R		GL	The story of Qiu Ju (besloten voorstelling)	Zhang Yimou	China	1992	fea	100 min.	35 mm	kant	e.o.
		HP	Sunset Boulevard	Thomas Korschil	Oostenrijk	1991	sh.	8 min.	16 mm	z.d.	
P	WP	HP/LL	Siabend u Xecê	Sahin Gök	Turkije	1992	fea	100 min.	35 mm	koer	e.o.
		HP	Tale of a vampire	Shimako Sato	Engeland	1992	fea	97 min.	35 mm	eng.	
		TV	Le Tchekiste	Alexandre Rogojkine	Frankrijk	1992		57 min.	video	fr.	e.o.
	IP	HP/TV	Tectonic plates	Peter Mettler	Canada	1992	fea	104 min.	16 mm	eng.	f.o.
		HP	La tentation de la chouette	Bruno Saparelli	Zwitserland	1992	sh.	22 min.	video	z.d.	e.o.
R	IP	KO	Terrorism and kebab	Sherif Arafa	Egypte	1992	fea	110 min.	35 mm	arab	e.o.
	IP	EX/TV	Terror 2000	Christoph Schlingensief	Duitsland	1992	fea	79 min.	35 mm	dui.	e.o.
		EX	Tetsuo II: The body Hammer	Shinya Tsukamoto	Japan	1992	fea	83 min.	35 mm	jap.	e.o.
R	WP	HP	Three on the road	Mohamed Kamel El Kalyoubi	Egypte	1992	fea	120 min.	35 mm	arab	e.o.
		HP	Through an open window	Eric Mendelsohn	VS	1992	sh.	27 min.	35 mm	eng.	
	WP	HP	Tolko smert prikhodit objazatelno	Marina Tsourtsoumia	Rusland	1992	fea	125 min.	35 mm	russ	lk
		GLR	Toni	Jean Renoir	Frankrijk	1934	fea	90 min.	16 mm	fr.	e.o.
D R		GL	Trys dienos	Sharunas Bartas	Litouwen	1991	fea	76 min.	35 mm	lito	n.o.
D R		GL	Trys dienos (besloten voorstelling)	Sharunas Bartas	Litouwen	1991	fea	76 min.	35 mm	lito	e.o.
		GLR	Trás-os-montes	António Reis/ M. M. Cordeiro	Portugal	1976	fea	110 min.	16 mm	port	e.o.
R	WP	HP	Turning point	Edward Luyken	Nederland	1992	sh.	22 min.	16 mm	z.d.	
		HP	Twister	Michael Almereyda	VS	1989	fea	93 min.	35 mm	eng.	
LAY	IP	MEMORY	Two features with one ticket	Dariush Farhang	Iran	1992	fea	90 min.	35 mm	perz	e.o.
		HP	Tyt 91	Vladmir Kobrin	Rusland	1991	sh.	16 min.	35 mm	z.d.	
		HP	Télécommandes	James Huth	Frankrijk	1992	sh.	6 min.	35 mm	fr.	e.o.
		HP	Udju azul di yonta	Flora Gomes	Guinee-Bi.	1992	fea	95 min.	35 mm	port	e.o.
		CC	Vacas	Julio Medem	Spanje	1991	fea	96 min.	35 mm	sp.	e.o.
		TV	The Vampyr	Nigel Finch	Engeland	1992	fea	110 min.	video	eng.	
R		MH/TV	Variation	Michael Haneke	Oostenrijk	1983	fea	98 min.	video	dui.	
R	IP	HP/TV	Vaterland	Uli M. Schüppel	Duitsland	1992	fea	89 min.	16 mm	dui.	e.o.

tat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
		HP	Vi ses i Krakow	Agneta Fagerström-Olsson	Zweden	1992	sh.	12 min.	35 mm	zw.	e.o.
AM		HP	Videogramme einer Revolution	Harun Farocki/ Andrei Ujica	Duitsland	1992	doc	107 min.	16 mm	dui.	
		HP	La vie crevée	Guillaume Nicloux	Frankrijk	1992	fea	75 min.	35 mm	fr.	lk
R	IP	KO	Violets are blue	Radwan El-Kashef	Egypte	1992	fea	122 min.	35 mm	arab	e.o.
D		HP	Virgina	Srdjan Karanovic	Frankr./Joeg	1991	fea	100 min.	35 mm	serv	n.o.
	IP	HP	Vivus Funeratus	Stefan Stratil	Oostenrijk	1992	sh.	5 min.	16 mm	z.d.	
	WP	HP	De vloek	Karim Traidia	Nederland	1993	sh.	20 min.	35 mm	ned.	e.o.
			VPRO nacht			0		0 min.			
			VPRO nacht			0		0 min.			
			VPRO nacht			0		0 min.			
			VPRO nacht			0		0 min.			
			VPRO nacht			0		0 min.			
	WP	HP/LL	Vse je pod kontrolo	Metod Pevec	Slovenië	1992	sh.	30 min.	35 mm	slov	e.o.
		HP	The Waiting	Rebecca Feig	VS	1992	doc	17 min.	16 mm	eng.	
R	WP	HP	Wanna get in on it	René Hazekamp	Nederland	1992	sh.	6 min.	35 mm	z.d.	
	IP	HP	The waterdance	Neal Jimenez/ Michael Steinberg	VS	1992	fea	105 min.	35 mm	eng.	n.o.
		HP/TV	We the ragamuffin	Julian Henriques	Engeland	1992	sh.	25 min.	16 mm	eng.	
D	R	HP/GA	Weerspiegeligen	Svetlana Proskourina	Rusland	1992	fea	80 min.	35 mm	russ	n.o.
		HP/TV	Weihnachtswölfe	Edgar Reitz	Duitsland	1992		110 min.	35 mm	dui.	e.o.
		DP	Welcome I	Collette Bothof	Nederland	1991	sh.	17 min.	16 mm	z.d.	
		DP	Welcome 2	Collette Bothof	Nederland	1992	sh.	21 min.	16 mm	ned.	e.o.
R		MH/TV	Wer war Edgar Allen?	Michael Haneke	Oostenrijk	1984	fea	83 min.	16 mm	dui.	e.o.
		HP	What happened to Pete?	Steve Buscemi	VS	1991	sh.	14 min.	16 mm	eng.	
		LL/TV	Where peacocks dance	Sabiha Sumar	Pakistan	1992	sh.	52 min.	video	sind	e.o.
		HP	White homeland commando	Elizabeth LeCompte	VS	1991	fea	63 min.	video	eng.	
R		HP	You are my life	Khaled El Haggag	Egypte	1990	sh.	10 min.	16 mm	arab	e.o.
		CC	Zebrahead	Anthony Drazan	VS	1991	fea	110 min.	35 mm	eng.	
		HP/TV	Die Zeit der ersten Liebe	Edgar Reitz	Duitsland	1992		119 min.	35 mm	dui.	e.o.
		HP/TV	Zeit des Schweigens	Edgar Reitz	Duitsland	1992		120 min.	35 mm	dui.	e.o.
		HP/TV	Die Zeit der vielen Worte	Edgar Reitz	Duitsland	1992		121 min.	35 mm	dui.	e.o.
		HP	Zelfbeklag	Collette Bothof	Nederland	1993	fea	70 min.	16 mm	ned.	
R	IP	HP	Zona leste alerta	Francisco Cesar Filho	Brazilië	1992	sh.	11 min.	35 mm	port	e.o.
		HP/TV	Zwei fremde Augen	Edgar Reitz	Duitsland	1992		115 min.	35 mm	dui.	e.o.

II PUBLIEKS ENQUETE

Eind-score za. 16.00u		
Nr	Titel	Resp.Sco.

1	Die zweite Heimat	178 4,69
2	Children of fate	246 4,5
3	In the soup	583 4,49
4	The story of Qiu Ju	413 4,43
5	Ich bin m.eigene Frau	464 4,42
6	Sevillanas	664 4,4
7	Virgina	377 4,33
8	Simpel men	910 4,33
9	The crying game	284 4,31
10	Vacas	489 4,26
11	Op afbetaling	294 4,22
12	Videogramme einens R.	181 4,22
13	Léolo	247 4,21
14	Reservoir Dogs	220 4,16
15	En het leven gaat . .	205 4,16
16	Braindead	141 4,16
17	Exiting	58 4,14
18	Bewogen koper/Brass	732 4,14
19	C'est arrivé près . .	319 4,13
20	La nuit	63 4,11
21	Terrorism and kebab	240 4,1
22	El Sol del membrillo	182 4,09
23	The waterdance	296 4,09
24	Les nuits fauves	939 4,09
25	Langer Gang	39 4,08
26	Nagi el ali	95 4,07
27	Het schaduwrijk	259 4,07
28	The forbidden quest	252 4,07
29	Autumn Moon	401 4,07
30	Little dreams	141 4,06
31	Hors saison	324 4,05
32	De natuurlijke ruimte	87 4,05
33	Manila paloma blanca	205 4,02
34	The lost paradise	277 4,02
35	Romper stomper	404 4,02
36	Blade runner	210 4
37	Benny's video	342 4
38	Nord	237 3,99
39	Vaterland	109 3,99
40	Red rock west	168 3,99
41	Schastlivije dny	197 3,97
42	La chasse aux papill.	395 3,96
43	Zebrahead	458 3,95
44	Avetik	291 3,95
45	Abracadabra	189 3,95
46	Udju azul di yonta	103 3,93
47	L627	174 3,93
48	Füurland 2	194 3,92
49	Three on the road	426 3,91
50	Ingaló	349 3,9
51	Da mò fang	110 3,89
52	Ik ga naar Tahiti	106 3,89
53	Once upon a time, . .	438 3,88
54	Pickpockets don't . .	313 3,86
55	Tectonic plates	166 3,85

56	Op mijn verjaardag	169	3,85
57	La discesa di acla	203	3,81
58	Pardeh-ye Akhar	164	3,8
59	Siabend u Xecê	303	3,79
60	Naprawda krotki film	403	3,77
61	The mozart bird	295	3,76
62	Bezness	151	3,76
63	Weerspiegelingen	66	3,74
64	Violets are blue	317	3,74
65	Belle	369	3,74
66	Cuvstvitel'nyi milic.	109	3,73
67	Elegia iz rossii	150	3,73
68	Dichter bij de zee	25	3,72
69	Arus	270	3,71
70	Two featerus with	165	3,7
71	Apartment No. 13	259	3,7
72	Al Ghaarkana	328	3,7
73	Hard-Boiled	199	3,69
74	Der nächtliche Bes.	53	3,68
75	Charlotte 'vie ou th.	46	3,67
76	De rivier okkervil	120	3,67
77	La sentinelle	215	3,66
78	In vuur en vlam	196	3,66
79	A Laktlan ember	63	3,65
80	Amazing grace	275	3,65
81	L'annonce faite à M.	85	3,65
82	On the air	147	3,64
83	Mohamed Bayoumi	11	3,64
84	Prorva	246	3,63
85	Biale malzenstwo	270	3,6
86	Deserter	82	3,6
87	Variations	37	3,59
88	Sauna	36	3,58
89	Morte di un matemat.	511	3,58
90	The long day closes	277	3,58
91	The bad Lieutenant	605	3,58
92	Pour Demain	66	3,56
93	Face of our fear	93	3,56
94	A small Giant of a	529	3,55
95	March Ranika-March F	11	3,55
96	The gutter song	28	3,54
97	Vse je pod kontrolo	47	3,53
98	Trys dienos	317	3,53
99	Armastuse Lahinguv.	123	3,52
100	The contenders	232	3,52
101	Phanouropitta	149	3,49
102	Khmurnoe utro	42	3,48
103	New authors from Braz	222	3,47
104	De vloek	69	3,46
105	Smoke	353	3,46
106	The genius	282	3,46
107	Tetsuo II: The body	239	3,46
108	Plastic Jesus	111	3,45
109	Tale of a vampire	243	3,44
110	Papa, vadertje vorst .	52	3,44
111	Observations Nr.1-4	92	3,43
112	Everything is under..	79	3,43
113	Ir ten krantai smel .	232	3,41

114	The Vampyr	66	3,41
115	Parpaillon	164	3,4
116	Kyongmachang K.	197	3,38
117	Neko Mimi	55	3,36
118	Russian silent shorts	68	3,35
119	Let's call him David	200	3,34
120	Interprètes de B.	6	3,33
121	It wasn't love	52	3,33
122	Roncsfilm	145	3,32
123	The idiot	214	3,31
124	Regards de la viège	84	3,31
125	Twister	875	3,3
126	American shorts	166	3,3
127	La vie crevée	200	3,3
128	Death and the compass	141	3,28
129	Ajtsu	128	3,28
130	De dag van de wanhoop	40	3,28
131	Tolko smert prikhodit	34	3,26
132	90 min. of the 90's	163	3,25
133	Saigo no drive	298	3,24
134	Fifty fifty, verz.	107	3,23
135	Hotch potch	201	3,22
136	Le Tchekiste	79	3,22
137	Rock Hudson's home m.	121	3,21
138	White homeland comm.	42	3,21
139	Noorelt Opitud	42	3,19
140	River bottom	172	3,17
141	Seconds out	86	3,17
142	The chanter	76	3,17
143	Turning point	19	3,16
144	La tentation da la	14	3,14
145	Le Deménagement	43	3,14
146	Le Déménagement	43	3,14
147	Die Schwarze Sonne	127	3,13
148	Shaonian Ye, An La!	94	3,13
149	Ginevra	133	3,11
150	Non ho parole	223	2,98
151	O no coronado !	55	2,98
152	Zelfbeklag	45	2,98
153	L'hort vert	21	2,95
154	Another girl, anoth.	50	2,94
155	Radio Yerevan	274	2,88
156	Beggars and nobleman	14	2,86
157	Gay Shorts	115	2,83
158	The left hand should	90	2,79
159	Love in the Fridg.	217	2,76
160	I find myself smaller	139	2,76
161	De laatste duik	295	2,72
162	El planeta de los n.	20	2,7
163	Letter to Germany	73	2,58
164	We the ragamuffin	170	2,49
165	Terror 2000	36	2,42
166	Adler passen auf M.	52	2,4
167	Austrian shorts	53	2,19

III GASTENLIJST

GASTENLIJST FILM FESTIVAL ROTTERDAM 1993

LEGENDA:

Ac = Actor/Actress
Ca = Camera-man
D = Distributor
Di = Director
Ex = Exhibitor
F = Festival

DG = Delegate
Pr = Press
Fin = Funding/Financing
Media = Media 95 Programme
Sc = Screenplay Writer
Sp = Special Project CineMart
Co = Composer

S = Seller
Ta = Television Acquisit
Tp = Television Producer
P = Producer
M = Museum/Archive/Progr
Sps = Sponsor
Mo = Moderator

Code	NAME	COMPANY NAME/TITLE	FUNCTION	COUNTRY
FF	Abu-Assad, Hany	PAPERHOUSE	(Di)	Palestine
FTV	Achten, Irma	BELLE	(Di)	Netherlands
FTV	Aebersold, Urs	Bayerischer Rundfunk	(Ta/Tp)	Germany
PR	Almeida, Marcia de	Internews	(Pr)	Czech Republic
FF	Almér, Gunnar	Swedish Film Institue	(M)	Sweden
FF	Almereyda, Michael	ANOTHER GIRL, ANOTHER PLANET	(Di)	USA
CM	Andersson, Willmar	Swedish Film Institute	(D)	Sweden
FF	Ansari, Aslem	Forum International	(S)	France
FF	Antonova,+ Mr. Rival	MOSCOW PARADE	(Ac)	Russia
FF	Anzour, Najdat I.	ORIENTAL STORY	(Di)	Jordania
CM	Arab, Myriam	Kilimandjaro - Marché Int. du Film	(DG)	France
MBS	Arafa, Sherif	TERRORISM AND KEBAB	(Di)	Egypt
FF	Arslan, Yilmaz	LANGER GANG	(Di)	Germany
MBS	Askarian, Don	AVETIK	(Di)	Armenia
FF	Asour, Mohammed	THREE ON THE ROAD	(Ac)	Egypt
MBS	Attia, Ahmed	Ciné-Télé-Films: TADEMAIT	(P/Sp)	Tunisia
MBS	Aukin, David	Channel Four	(Tp)	UK
FF	Auria, Mark d'	SMOKE	(Di)	USA
FF	Azatian, Arsen	RADIO YEREVAN	(Di)	Armenia
CM	Azriely, Smadar	S.H.B. Films	(D)	Israel
CM	Bak, Frank	Theorema Films	(P)	Netherlands
MBS	Balabanov, Alexei	HAPPY DAYS/THE CASTLE	(Di)	Russia
FF	Ballay, Francois	Cambridge Arts Cinema and Filmfestival	(F)	UK
PR	Barakat, Amina	Journal al Anbaa	(Pr)	Morocco
CM	Barker, David	THE GREAT INVISIBLE	(P/Sp)	USA
FF	Bartas, Sarunas	TRYS DIENOS	(Di)	Lithuania
PR	Bascutce, Mehmet	Cumhuriyet	(Pr)	Turkey/France
CM	Baumgartner, Karl	Pandora Film GmbH	(D/P)	Germany
FF	Bayer, Johanna	Lumiere	(Ex)	Germany
MEDIA	Beauloye, Jean-Marie	Espace Vidéo Européen / Mediathèque	(Media)	Belgium
MBS	Belvaux, Rémy	C'EST ARRIVE PRES DE CHEZ VOUS	(Di)	Belgium
CM	Bennett, André	Cinema Esperança International	(D/S/P)	Canada
CM	Berckmans, Jean-Pierre	Prima Vista	(P)	Belgium
CM	Bergh, Lily van den	Open Studio Producties	(P)	Netherlands
PR	Bergson, Phillip	BBC Radio	(Pr)	UK
CM	Bernardi, Tonino de		(Di)	Italy
FTV	Beyer, Ursula	ZDF/Redaktion Spielfilm	(Ta)	Germany
FF	Bieber, Arnie	SMOKE	(Co)	USA
FTV	Bijlholt, Piet	KRO Television	(Ta)	Netherlands
MBS	Black, Cathal		(Di)	Ireland
FF	Blackaby, Linda	Philadelphia Festival	(F)	USA
FTV	Blok, Marina	NOS Television	(Tp)	Netherlands
FF	Blom, Ansuya	REGARDS DE LA VIERGE	(Di)	Netherlands
PR	Blondeel, Claude	BRTN	(Pr)	Belgium
MBS	Bloomgarden, John	UN DIA EN LA VIDA	(P/Sp)	USA
MBS	Bober, Philippe	The Coproduction Office	(P/S)	Germany
FF	Boeckh, Alexandra	Asynchron Filmoffensive	(F)	Germany
FTV	Boeken, Ludi	Belbo Films	(P)	France
CM	Boesiger, Johannes	Panorama Films	(P)	Switzerland
FF	Bohringer, Romane	LES NUITS FAUVES	(Ac)	France

FF	Bothelo, João	NO DIA DOS MEUS ANOS	(Di)	Portugal
CM	Bouchoucha, Dora	MIPAC/Market Carthage Festival	(F)	Tunisia
MBS	Boughedir, Férid	LA GOULETTE	(Di/Sp)	Tunisia
FF	Bouma, Ger	Filmfonds	(DG)	Netherlands
FF	Brady, Tait	Melbourne Int. Filmfest	(F)	Australia
MBS	Braitman, Wendy	EBS Productions: THE CELLULOID CLOSET	(P/Sp)	USA
CM	Branco, Paulo	Gemini Films	(P)	Portugal
MBS	Breejen, Nicolaine den	Cinemien	(D)	Netherlands
FF	Breer, Emily	THE GENIUS	(Di)	USA
MBS	Breuls, Paul	Corsan Production	(P)	Belgium
CM	Bristow, Roy	Metro Pictures	(D/Ex)	UK
PR	Brown, Geoff	The Times	(Pr)	UK
MBS	Brücher, Francine	Metropolis Film World Sales	(S)	Switzerland
FF	Brücher, Nico	Palladio Film	(Di)	Germany
FF	Brugaille, Michèle	INTERPRETES DE BRESSON	(Di)	France
PR	Brun, Miha	Stop Magazine	(Pr)	Slovenia
MBS	Buchanan, Caitlin	Film Strategies	(DG)	USA
PR	Bueren, Peter van	De Volkskrant	(Pr)	Netherlands
FF	Burger-Utzer, Brigitta	Sixpackfilm	(F)	Austria
FF	Burres, Bruni	Human Rights Watch	(F)	USA
MBS	Burrill, Timothy	Burrill Productions	(P)	UK
FF	Buscemi, Steve	WHAT HAPPENED TO PETE	(Di/Ac)	USA
FF	Buttgereit, Jörg	NEKROMANTIK 2	(Di)	Germany
FF	Byrnes, Paul	Sydney Filmfestival	(F)	Australia
FF	Cakoff, Leon	Festival Int. de Cinema São Paulo	(F)	Brazil
MBS	Camdessus, Christine	Banque de Worms	(Fin)	France
MBS	Cameron, Ramsay	Molitor Productions: EDEN	(Di/Sp)	UK
FF	Camping, Henk	't Hoogt	(Ex)	Netherlands
PR	Carels, Edwin	BRT Radio	(Pr)	Belgium
FF	Cargin, Peter	British Filminstitute	(Pr)	UK
FF	Carlsson, Gunnar	Göteborg Film Festival	(F)	Sweden
FF	Caron, Eduardo	New authors from Brazil	(Di)	Brazil
FF	Carvalhosa, Zita	Museu da Imagem e do Som	(M)	Brazil
FF	Casa, Stefano Della	Cinema Giovani	(F)	Italy
FF	Chahine, Youssef	project: JOZEF	(Di)	Egypt
CM	Cheang, Shu Lea	WASTE LAND	(Di/P)	Taiwan/USA
FTV	Chevalier, Pierre	ARTE - La Sept	(Tp)	France
FF	Chiaradia, Ted	Cinemarienburg Nijmegen	(Ex)	Netherlands
CM	Christiaanse, Piet	The Rotterdam Film Office	(Fin)	Netherlands
CM	Christie, Ian	British Film Institute	(D)	UK
PR	Ciel, Martin	Slovak Film Institute	(Pr)	Slovenia
FF	Cielova	Karlovy Vary Int. Film Festival	(F)	Czech Republic
CM	Claus, Richard	Delta Filmverleih	(D)	Germany
FF	Cleven, Harry	ABRACADABRA	(Di)	Belgium
FF	Colnaghi, Carlo	MANILA PALOMA BLANCA	(Ac)	Italy
FTV	Corrigan, Timothy	Lecture CINEMA MADE BY TELEVISION	Professor	USA
FF	Cui, Jian	BEIJING BASTARD	Rocker	China
MBS	Curiël, Herbert	Black Tulip Films: KRIMA	(Di/Sp)	Netherlands
CM	Curry, Adrian	Zeitgeist Films	(D)	USA
FF	Daalhuisen, Gerard	De Volkskrant	(Sps)	Netherlands
CM	Dames, Roy	NFI-Productions	(P/D)	Netherlands
FTV	Damico, Valérie	Canal +	(Ta)	France
FF	Daney, Mrs.	Hommage Daney	(DG)	France
PR	Dann, Pipp	M.T.V.	(Pr)	U.K.
CM	Dauman, Pascale	Films Inc./DD Copyright Films	(P)	France
CM	Davanture, Andrée	Atria	(P)	France
FTV	Davies, Lindsay	BBC/Purchasing Department	(Ta)	UK
FF	Davoodi, Abolhassan	PICKPOCKETS DON'T GO TO HEAVEN	(Di)	Iran
FF	Degenhardt, Lars	Asynchron Filmoffensive	(F)	Germany
MBS	Delpeut, Peter	THE FORBIDDEN QUEST	(Di)	Netherlands
FF	Demopoulos, Michel	International Thessaloniki Filmfestival	(F)	Greece
FF	Denault, Jim	ANOTHER GIRL, ANOTHER PLANET	(Ca)	USA
FF	Deniel, Jaques	Studio 43	(F)	France
CM	Dent, Louisa	UGC D.A.	(S/D)	France
FF	Derks, Ally	Int. Documentary Film Festival Amsterdam	(F)	Netherlands

FF	Desplechin, Arnaud	LA SENTINELLE	(Di)	France
CM	Ditchburn, Ann	MERCY	(Di/Sp)	Canada
MBS	Dop, Peter	THE SHADOW-WALKERS	(Di/Sp)	Netherlands
FF	Dostal, Nikolay	A SMALL GIANT OF A BIG SEX	(Di)	Russia
MBS	Driessen, Ellis	Panorama Films	(S/P)	Switzerland
CM	Driessen, Nelleke	Cinemien Homescreen	(D)	Netherlands
PR	Dubrovsky, Sergei	Russian TV	(Ca)	Russia
PR	Dunday-Dourner, John	M.T.V.	(Pr)	UK
FTV	Dütsch, Werner	WDR	(Ta)	Germany
FF	Duursma, Mark	De Filmkrant	(Pr)	Netherlands
FF	Dwoskin, Stephen	FACE OF OUR FEAR	(Di)	UK
FF	Dykhovichny, Ivan	MOSCOW PARADE	(Di)	Russia
PR	Dzurikova, Eva	Smena	(Pr)	Slovakia
MBS	Ebert, Matt	SEIZING THE CLOVER	(Di/Sp)	USA
CM	Eckelt, Michael	Film Fonds Hamburg	(Fin)	Germany
FF	Eipides, Dimitri	Nouveau Cinéma Montréal/Toronto Festival	(F)	Greece/Canada
FTV	Eksteen, Hans	NOS-TV	(Ta)	Netherlands
FF	Elwy, Leila	HOTCH-POTCH	(P/Ac)	Egypt
FF	Engström, Ingemo + producent	GINEVRA	(Di)	France
CM	Epstein, Rob	Telling Pictures: THE CELLULOID CLOSET	(Di/P/Sp)	USA
FF	Essam, Imam	TERRORISM AND KEBAB	(P)	Egypt
FTV	Even, Anne	ZDF: Das Kleine Fernsehspiel	(Ta/Tp)	Germany
CM	Fahrig, Mathias	Saarländisches Filmbüro	(Fin)	Germany
PR	Farassino, Alberto	La Republica	(Pr)	Italy
FF	Farhang, Dariush	TWO FEATURES IN ONE TICKET	(Di)	Iran
FF	Feig, Rebecca	THE WAITING	(Di)	USA
PR	Feinstein, Howard	Village Voice	(Pr)	USA
FF	Fernandes, E. F.	Consulaat Generaal van Portugal	(DG)	Netherlands
CM	Festre, Marina	Progrès Films	(D)	Belgium
CM	Fick, Georg	Schlemmer Film	(P)	Germany
CM	Field, Simon	ICA Projects	(D)	UK
MBS	Fila, David Pierre	MATANGA	(Di/Sp)	Congo
FF	Filho, Francesco C.	New authors from Brazil	(Di)	Brazil
FF	Fogiel, Yael	Lapsus	(D/Ta)	France
FF	Fomina, Raisa	Kincentr	(S)	Russia
MBS	François, Christian	CONTRECHAMP	(Di/Sp)	France
FF	Franey, Alan	Vancouver International Filmfestival	(F)	Canada
PR	Franklin, Anna	Russian TV	(Pr)	Russia
FF	Frazynska, Jolanta	WHITE MARRIAGE	(Ac)	Poland
CM	Frieberg, Camelia	Palpable Productions: LULU LE	(P/Sp)	Canada
MBS	Friederici, Michael	Capitol Film & TV Int.	(Ta)	Germany
MBS	Friedman, Jeffrey	Telling Pictures: THE CELLULOID CLOSET	(Di/Sp/P)	USA
CM	Fuente, Leonardo de la	Sideral	(P/S/Di)	France
FF	Fuhry, Anna	Lumiere	(Ex)	Germany
PR	Gallagher, Tag	Free-lance	(Pr)	USA
CM	Gallou, Claude le	Atria	(P)	France
FF	Garcia, Jean Pierre	Amiens International Filmfestival	(F)	France
CM	Garcia, Roger	Neo Films: MAKAPILI	(P/Sp)	Hong Kong
FF	Garcia-Bonnet, Catherine	Centre Audiovisuel Simone de Beauvoir	(Ex)	France
FF	Garner, Mandy of Sara Whyatt	Writers in Prison Committe	(DG)	USA
PR	Geijerstam, Eva af	FIPRESCI	(Pr)	Sweden
CM	Gelderman, Alexander	Pierson, Heldring & Pierson/Media Bus.School	(Fin)	Netherlands
FF	Geldof, Eugène	Institut Néerlandais	(M)	France
MBS	Genini, Izza	Ohra Films	(Di/P)	France
FF	Gérard, Michel	Festival Video Liege	(F)	Belgium
MBS	Gerke, Klaus	K-Films	(P/D)	France
CM	Gerritsma, Annemiek	Dutch Cultural Broadcasting Promotion Fund	(Fin)	Netherlands
PR	Giatsios, Thrassyvoulos	Freelance	(Pr)	Greece
FF	Gibbons, Joe	THE GENIUS	(Di)	USA
FF	Gittens, Tony	Washington Filmfestival	(F)	USA
MBS/CM	Glou, Jacques le	Mercure Distribution	(D/S)	France
MEDIA	Goddard, Renée	European Script Fund	(Media)	UK
FF	Gong, Li	QIU JU OM GUANSI	(Ac)	China
FF	Gosden, Bill	Wellington Film Festival	(F)	New Zealand
PR	Gottlieb, Daniel	Prague Buisness week	(Pr)	Czech Republic

FF	Groenen, C.		(Sps)	Netherlands
FF	Groenen, Claire	De Volkskrant	(Sps)	Netherlands
FF	Groot, Wibo de	Haghefilm	(DG)	Netherlands
CM	Grzegorzewska, Anna	Film Art Foundation	(D/F)	Poland
CM	Gund, George	George Gund Films	(P/D)	USA
FTV	Györy, Emöke	Hungarian Television	(Ta)	Hungary
CM	Gyürey, Vera	Hungarian Film Institute & Film Archive	(D/Ar)	Hungary
CM	Haas, Fred de	Holland Film Promotion	(DG)	Netherlands
FF/CM	Hadders, Rieks	NFM/International Art Film	(D)	Netherlands
CM	Haeberle, Thomas	Kinowelt	(P/D/Ex)	Germany
CM	Hage, Jeanine	Dutch Co-production Fund	(Fin)	Netherlands
FF	Haggar, Khaled el	LITTLE DREAMS	(Di)	Egypt
MBS	Hahnheiser, Christoph	Schlemmer Film	(P)	Germany
CM	Halberstadt, Michèle	A.R.P.	(D/P)	France
FF	Hamed, Said	LOVE IN THE FRIGIDAIRE	(Di)	Egypt
FF	Hamilton, Ben	THE COMMITTEE	(Di)	UK
FTV	Haneke, Michael	Retrospective	(Di)	Austria
MBS	Hazelton, John	MBS reporter	(Pr)	UK
CM	Healy, Tom	The Healy Co.	(Fin)	USA
CM	Heddema, Renske	AV Platform - Media Desk Nederland	(Media)	Netherlands
CM	Hedstrom, Cynthia	The Wooster Group	(P)	USA
MBS	Heijs, Jan	Jura Film: JAPAN	(P/Sp)	Netherlands
CM	Henny, Leonard	Third Horizon Foundation	(D/S)	Netherlands
FTV	Hepp, Doris	ZDF: Das Kleine Fernsehspiel	(Ta/Tp)	Germany
FF	Hibon, Danièle	Galérie Nationale du Jeu de Paume	(M)	France
FF	Hickel, Gerard	Festival video Liège	(F)	Belgium
MBS	Hickey, James	Matheson, Ormsby, Prentice	(Lawyer)	Ireland
MBS	Hin, Kees	HET SCHADUWRIJK	(Di)	Netherlands
CM	Hinrichs, Reinhard	Hamburger Film Büro	(Fin)	Germany
CM	Hofland, Bob	ING Bank: Filmfinance Group	(Fin)	Netherlands
MBS	Hoppe, Nora	JOURNEY ON A DRY SEA	(Di/Sp)	Neth./Germany
PR	Horlacher, Pia	Neue Zürcher Zeitung	(Pr)	Switzerland
MED	Horwath, Alexander	Viennale	(F)	Austria
CM/FF	Hosman, Harry	VPRO Television	(Ta)	Netherlands
CM	Hsiao Wang, Wendy	Anthex Film Company	(S)	Germany
CM	Hu, Marcus	Strand Releasing: FRISK	(P/Sp/S/DUSA)	
CM	Hübner, Frank	Filmstiftung Nordrhein-Westfalen	(Fin)	Germany
CM	Hudsky, Ales	Synergia Film: THE FORTRESS	(P/Sp)	Czech Republic
CM	Hughan, Ilse	Fortuna Films	(S/Ta)	Netherlands
FF	Huisman, Gerard	Contact Film Cinematheek	(D).	Netherlands
FF	Hüseyin, Erdem	SIYABEND UND XECE	(P)	Kurdistan
FF	IDTV		(P)	Netherlands
FF	IDTV		(P)	Netherlands
FF	IDTV		(P)	Netherlands
FF	Iosseliani, Otar	LA CHASSE AUX PAPILLONS	(Di)	France/Georgia
PR	Iozefavitchious, Gena	Daily evening Moscow	(Pr)	Russia
CM	Ito, Shintaro	Inter-Media	(P/S)	Japan
CM	Ivanceanu, Alexander	Filmhaus Stöbergasse	(D)	Austria
FF	Jahan, Olivier	Quinzaine des Réalisateurs/Cannes	(F)	France
CM	Janszen, Carlie	Allarts	(P/Sp)	Netherlands
MBS	Jarvilaturi, Ilkka	Upstream Pictures: DARKNESS IN TALINN	(Di/Sp/P)	Finland
FF	Johnson, Simon	TALE OF A VAMPIRE	(P)	UK
MBS	Julien, Isaac	Normal Films: POSTCARDS FROM AMERICA	(D/P/Sp)	UK
FF	Kaliouby, Mohamed Kamel el	THREE ON THE ROAD	(Di)	Egypt
PR	Kam, Rob de	Nieuwsblad v.h. Noorden	(Pr)	Netherlands
FF	Kammer, Salome	DIE ZWEITE HEIMAT-CHRONIK EINER JUGEND	(DG)	Germany
FF	Kané, Pascal	CINEPHILE ET LE VILLAGE	(Di)	France
FF	Karpinski, Maciej	WHITE MARRIAGE	(P)	Poland
CM	Kasander, Kees	Allarts	(P/Sp)	Netherlands
MBS	Kaspar, Stefan	Casablanca Films	(Di/P/Sp)	Peru
FF	Keitel, Harvey**	THE BAD LIEUTENANT	(Ac)	USA
FF	Keizer, Renée	Javaanse Jongens	(Sps)	Netherlands
MBS	Kelly, David	HIGH BOOT BENNY	(P/Sp)	Ireland
PR	Kemp, Philip	Variety	(Pr)	UK
FF	Kennedy, Anthea	LETTER TO GERMANY	(Di)	UK

MBS	Kennedy, Julia	Cine Electra: POLISH DEATH/CIRCLE WHITE ROSE	(P/Sp)	UK
PR	Kerkhof, Esther	Het Parool	(Pr)	Netherlands
MBS	Kerkhoff, Ian	THE MOZART BIRD	(Di)	Netherlands
MBS	Keuken, Johan van der	BEWOGEN KOPER	(Di)	Netherlands
FF	Khalife, Antoine	Unifrance	(DG)	France
FF	Khan, Mohammed	AL GHAARKANA	(Di)	Egypt
CM	Khleifi, George	Jerusalem Film Institute	(P/Sp)	Palestine
FF	Khoury, Gabriel	LITTLE DREAMS	(P)	Egypt
FF	Kinderen, Frank van de	Int. Filmfestival Flanders	(F)	Belgium
MBS	Kitzler, Albert	Trans Film	(P/S/D)	Germany
CM	Klaassen, Kaie	Moving Image Production	(P)	Netherlands
CM	Klarenbeek, Jolanda	Holland Film Promotion	(DG)	Netherlands
FF	Klocker, Marc	Amazonas	(D)	Germany
MBS	Klopfenstein, Clemens	FUURLAND 2	(Di)	Switzerland
FF	Klöpfer, Tibor	A LAKATLAN EMBER	(Di)	Hungary
CM	Knijn, Bianca	AV Platform - Media Desk Nederland	(Media)	Netherlands
FF	Knochenhauer, Irina	Filmtest IV	(S)	Germany
CM	Koll, Björn	Edition Manfred Salzgeber	(D)	Germany
CM	Kondo, Joëlle	Amorces Diffusion: SILENCES DU PALAIS	(D/P/Sp)	France
MED	Kopaneva, Galina	Free-lance	(Pr)	Czech Republic
FF/CM	Koppies, Cor	Cor Koppies Filmdistribution	(D/Ex)	Netherlands
CM	Koppies, Trudy	Cor Koppies Filmdistribution	(D/Ex)	Netherlands
MBS	Korda, Susan	RENEE KURZWEIL: A STORY	(Di/Sp)	Austria/USA
CM	Kosslick, Dieter	Filmstiftung Nordrhein Westfalen/EFDO	(Fin)	Germany
FF	Kötz, Michael	Mannheim Film Festival	(F)	Germany
FF	Kozhevnikov, Igor	ONLY DEATH COMES FOR SHURE	(Ca)	Russia
CM	Krumholz, Nelson	Estacao Botafogo	(D/Ex)	Brazil
MBS	Krzystek, Waldemar	THE POLISH DEATH	(Di/Sp)	Poland
FF	Kuhn, Peter	Asynchron Filmoffensive	(F)	Germany
FF	Kuik, Valentin	THE BATTLEFIELDS OF LOVE	(Di)	Estonia
FF	Kukutsch, Andreas	Asynchron Filmoffensive	(F)	Germany
FF	Kurosawa, Jon	NEKO-MIMI	(Di)	Japan
FF	Kutza	Chicago Int.Film Festival	(F)	USA
FF	Kyösola, Satu	Espoo Cine Filmfest.	(F)	Finland
MBS	Labrada, Fernando	MBS Spain	(Media)	Spain
FTV	Langbroek, Jannie	VPRO Television	(Ta)	Netherlands
CM	Langstraat, Rob	Argus Film	(D/Ex)	Netherlands
CM	Larguier, Jean-Luc	Titane Spectacle	(P)	France
MBS	Laudyn, Stefan	Warsaw Film Festival	(F)	Poland
FF	Laurent, Sophie	Int. Filmfestival des Femmes	(F)	France
CM	LaVoo, George	LaVoo Productions: TROPICANA / FRISK	(P/Sp)	USA
FF	Lazarkiewicz, Magdalena	WHITE MARRIAGE	(Di)	Poland
FF	Lechner, Geno	AVETIK	(Ac)	France
CM	Lee, Iara	George Gund Films	(P/D)	USA
MBS	Lee, Ton van der	Delta Film: SHADOW-WALKERS/JOURNEY DRY SEA	(P/Sp)	Netherlands
FF	Leer, Lia van	Jerusalem Film Festival/Cinematheque	(F)	Israel
MBS	Leeuwaarden, Mildred van	Rotterdam Films: PINKEL	(Di/P/Sp)	Netherlands
CM	Leeuwen, Gé van	NIS Film Distribution Holland	(S)	Netherlands
MBS	Legnazzi, Remo	FUURLAND 2	(Di)	Switzerland
PR	Leitão Ramos, Jorge	Expresso	(Pr)	Portugal
FF	Lemarc, Christophe	Int. Film Festival des Femmes	(F)	France
CM	Leo, Angela	Hamburger Film Büro	(Fin)	Germany
FF	LeRoy, Robert	RIVERBOTTOM	(Di)	USA
FF	Linden, Phil van der	Cinemien	(D)	Netherlands
PR	Linthorst, Gerdin	De Volkskrant	(Pr)	Netherlands
PR	Lofthi, Ben Khelifa	Le Temps	(Pr)	Tunisia
FTV	Löhlein, Margot	WDR	(Tp)	Germany
MBS	Loveridge, Helen	Fortissimo Film Sales	(S)	Netherlands
FF	Lucassen, Vincent	Wildart	(DG)	Austria
CM	Lund, Anna-Maria	Connexion Film	(D/P)	Germany
FF	Lund, Zoe & Robert	Abel Ferrera Retrospective	(Ac/Sc)	USA
FF	Luyken, Edward	TURNING POINT	(Di)	Netherlands
MBS	M'Baye, William Ousmane	TALAATAY NDEER	(Di/Sp)	Senegal
MBS	Mac Bride, Tiernan	Mediadesk Ireland/Media Business School	(P)	Ireland
HBF	Magnien, Richard	Amorces Diffusion: SILENCES DU PALAIS	(D/P/Sp)	France

FF	Mahlsdorf, Charlotte von	ICH BIN MEINE EIGENE FRAU	(Ac)	Germany
MBS	Makavejev, Dusan	Keynote Speaker MBS	(Di)	France
FF	Malas, Mohammed	LA NUIT	(Di)	Syria
FF	Maltha, San-Fu	Meteor	(D)	Netherlands
FF	Mamontov, Alexandre	Lenfilm	(F)	Russia
FF	Manthoulis, Maria	Unifrance	(DG)	France
MBS	Marignac, Martine	Pierre Grise Productions	(P/D)	France
CM	Maron, Omri	G.G. Israel Studios	(P)	Israel
FF	Marques, José Vieira	Festival Int. de Cinema da Figueira	(F)	Portugal
PR	Martens, Lidewij	RTL4	(Pr)	Netherlands
CM	Martine, Jacques	Outsider Diffusion	(D)	France
FF	Masone, Marian	The Film Society of Lincoln Center	(F)	USA
MBS	Maynard, John	John Maynard Productions	(P)	New Zealand
MBS	McAdam		(Di)	Ireland
MED	McIsaac, Paul	Moderator Limits of Liberty	(Mo)	USA
MBS	McLean, Steve	Normal Films: POSTCARDS FROM AMERICA	(Di/P/Sp)	Netherlands
MBS	Meinecke, Tobias	THE CONTENDERS	(Di)	USA
FF	Meisel, Fiona	Austrian Film Commision	(DG)	Austria
FF	Melani, Marco	Taormina Film Festival	(F)	Italy
FF	Mendelsohn, Eric	THROUGH AN OPEN WINDOW	(Di)	USA
FTV	Mengershausen, Joachim von	WDR	(Tp)	Germany
FF	Mettler, Peter	TECTONIC PLATES	(Di)	Canada
FTV	Meuleman, Eelco	VPRO-Television	(Ta)	Netherlands
CM	Miesera, Gerald	Filmstiftung Nordrhein-Westfalen	(Fin)	Germany
PR	Milanesi, Marzia	Cineforum	(Pr)	Italy
MBS	Misuraca, Pasquale	NON HO PAROLE	(Di)	Italy
FF	Mkrtchian, Narine	RADIO YEREVAN	(Di)	Armenia
MEDIA	Modot, Alain	GRECO	(Media)	France
FF	Mohammad, Saira	Forum International	(S)	France
CM	Molen, Menno van der	NFI-productions	(P/D)	Netherlands
CM	Molenaar, Hillie	Molenwiek Filmproduction	(P)	Netherlands
FF	Möller, Sirka	Filmbüro	(Fin)	Germany
FF	Monteiro, João Cesar	O ULTIMO MERGULHO	(Di)	Portugal
PR	Moorman, Mark	Het Parool	(Pr)	Netherlands
FF	Morini, Andrea	Cineteca di Bologna	(M)	Italy
FF	Moulet, Luc	PARPAILLON	(Di)	France
FF	Mr.+Mrs. Oliveira	O DIA DESPERO	(Di)	Portugal
PR	Muggia, Dan		(Pr)	Israel
MBS	Murphy, Pat		(Di)	Ireland
FF	Nahas, Hashem el	Egyptian Film Centre	(DG)	Egypt
MBS	Nash, Mark	Normal Films: POSTCARDS FROM AMERICA	(P/Sp)	UK
MBS	Nathan, Jeremy	Franchise Pictures: SOFT TARGETS	(P/Sp)	South-Africa
PR	Nevers, Camille	Cahiers du Cinéma	(Pr)	France
PR	Nicholson, David	The European Newspaper	(Pr)	UK
FF	Nicloux, Guillaume	LA VIE CREVEE	(Di)	France
CM	Nielsen, Borge	Dan Ina Film / Husets Biograf	(D/Ex)	Denmark
FF	Niemeyer!!!!(2 pers.)		(Sps)	Netherlands
FF	Nijkamp, Mieke(2 pers)	Filmtheater Jeroen Bosch	(Ex)	Netherlands
CM	Nishimura, Takashi	Firstwood Entertainment Inc.	(P)	Japan
MBS	Noë, Gaspar	CARNE: LA VERSION INTEGRALE	(Di/Sp)	France
CM	Nolli, Piercarlo	Lab 80 Film	(D)	Italy
FF	Nour El Sherif	NAGI-EL ALI	(P/Ac)	Egypt
FF	O'Reilly, Sally Ann	Galway Arts Festival	(F)	Ireland
FTV	Odé, Wim	NOS-TV	(Ta)	Netherlands
FF	Olivetto, Homero	Espaco W./Brasil	(Di)	Brasil
FF	Ostrovsky, Vivian	Jerusalem Film Festival	(F)	France
FF	Ott, Corinna	Palladio Film Gmbh	(P)	Germany
PR	Oucherif	Algérie actualité	(Pr)	Algeria
FF	Overbey, David	Festival of Festivals	(F)	Canada
FF	Païni, Dominique	Cinémathèque Française	(M)	France
CM	Panahi, Hengameh	Lumen Films	(P/S)	France
MBS	Park, KiYong	TO THE STARRY ISLAND	(P/Sp)	Korea
MBS	Park, Kwang-Su	TO THE STARRY ISLAND	(Di/Sp)	Korea
FF	Pas, Dorine v.d.	't Hoogt	(Ex)	Netherlands
CM	Pascale, Massimo de	Lab 80 Film	(D)	Italy

MBS	Pereths, Joy	UN DIA EN LA VIDA	(P/S)	USA
MBS	Perez, Pedro	Cartel	(P/Di)	Spain
PR	Philip, Deborah	M.T.V.	(Pr)	UK
FTV	Philippe, Christiane	RTBF - Carré Noir	(Tp)	Belgium
PR	Piccione, Christina	Il Manifesto	(Pr)	Italy
FF	Pieck, Kai	Emotion Picture	(P)	Germany
FF	Pierre, Sylvie	Hommage Daney	(Pr)	France
FF	Pinto, Joaquim	DAS TRIPAS CORAÇÃO	(Di)	Portugal
FF	Piotrowska, Agata	WHITE MARRIAGE	(Ac)	Poland
FF	Pitruka	Arsenal Filmfestival	(F)	Latvia
MED	Plakhov, Andrei	Free-lance	(Pr)	Rusia
FTV	Playford-Denman, Heather	Film Four International	(S)	UK
FTV	Pletser, Alexandre	RTBF	(Tp)	Belgium
FF	Podesta, Patti	CONVERSATION FROM THE GRAVE	(Di)	USA
MBS	Poe, Amos	Poe Productions: THE SEVEN	(Di/P/Sp)	USA
MBS	Poelvoorde, Benoît	C'EST ARRIVE PRES DE CHEZ VOUS	(Di/Ac)	Belgium
FF	Pohl, Carola	Asynchron Filmoffensive	(F)	Germany
FF	Pollé, Wally	Meteor	(D)	Netherlands
MBS	Porcelli, Enzo	Alia Films	(P)	Italy
CM	Pot, Leendert	Jura Filmprodukties	(Di/Sp)	Netherlands
CM	Potocka, Malgorzata	M.M. Potocka Productions	(Di/P)	Poland
FF	Prado Garcia, José Maria	Filmoteca Española	(M)	Spain
FF	Praunheim, Rosa von	ICH BIN MEINE EIGENE FRAU	(Di)	Germany
PR	Prestor, Uros	Republika	(Pr)	Slovenia
FF	Pröper, Henk	NOS	(Pr)	Netherlands
FF	Proskourina, Svetlana	OTRAZHENILE V ZERKHALE	(Di)	Russia
FF	Provo, Walter	Int. Filmfestival Flanders	(F)	Belgium
CM	Prudenzi, Angela	Cadmo Film	(D)	Italy
FF	Puipa, Algimantas	IRTEN KRANTAI SMELETI	(Di)	Lithuania
FF	Qalla, Husein al	Al Alamia	(Pr)	Egypt
CM	Quezada, Alba	John Bloomgarden Productions	(P)	USA
FF	Radwana Il Kashif	VIOLETS ARE BLUE	(Di)	Egypt
MBS	Rae, Claudia	Motion Média	(S)	France
FF	Rajiv Cornips, Miek	24 Frames make cinema	(DG)	India
FF	Rajiv Vijay, Raghavan	Centre of imagaging technology	(DG)	India
FF	Rappaport, Mark	ROCK HUDSON'S HOME MOVIES	(Di)	USA
PR	Rayns, Tony	Large Door	(Pr)	UK
CM	Rechsteiner, Emjay	Staccato Films	(P)	Netherlands
CM	Red, Raymond	MAKAPILI	(Di/Sp)	Philippines
CM	Reich, Alan	Transfax	(P/S)	Israel
FF	Reitsma, Anet	Filmhuis	(Ex)	Netherlands
FF	Reitz, Edgar	DIE ZWEITE HEIMAT-CHRONIK EINER JUGEND	(Di)	Germany
FF	Rieken, Dieter	Filmbüro	(Fin)	Germany
MEDIA	Rienstra, Ryclef	Eurimages	(Media)	France
CM	Riethmüller, Pit	Medias Res Film - und Fernsehproduktion	(P/Sp)	Germany
MBS	Rijneke, Dick	Rotterdam Films: PINKEL	(Di/P/Sp)	Netherlands
MED	Robinson, David	London Times/Wim van Leer Homage	(Pr)	UK
FF	Rockwell, Alexandre	IN THE SOUP	(Di)	USA
MBS	Roddick, Nick	Media Business School Workshop Director	(Pr)	UK
CM	Roefekamp, Jan	Films Transit	(Sp/P/S)	Canada
MBS	Rommel, Peter	Ex-Picturis	(P/D)	Germany
PR	Roodnat, Joyce	FIPRESCI	(Pr)	Netherlands
MED	Rosenbaum, Jonathan	Chicago Reader	(Pr)	USA
FF	Rosenberger, Johannes	Navigator Film	(P)	Germany
CM	Rosner, C.	Crédit Lyonnais Bank Nederland	(Fin)	Netherlands
PR	Rossi, Umberto	FIPRESCI	(Pr)	Italy
FF	Rottenberg, Felix	Film Festival Rotterdam Board	(DG)	Netherlands
MEDIA	Routh, Christian	European Script Fund	(Media)	UK
PR	Roy, Jean	L'humanité	(Pr)	France
MBS	Rozenbaum, Marek	Transfax Film Prod.: IMAGINED AUTOBIOGRAPHY	(P/Sp)	Israel
PR	Rubanova, Irina	Free-lance	(Pr)	Russia
CM	Ruinen, Monique	AV Platform - Media Desk Nederland	(Media)	Netherlands
MBS	Ruiz, Laura	Latina Mexico	(S/P/Sp)	Mexico
CM	Ruocco, Yvonne	SUR Films	(P/S/D)	Germany
MBS	Ruven, Paul	THE BEST THING IN LIFE/MELIES IN COLOR	(Di)	Netherlands

MBS	Saarinen, Lasse	Filmzolfo Oy: DARKNESS IN TALLINN	(P)	Finland
FTV	Sabrautzky, Konrad	DER NAECHTLICHE BESUCHER	(Di)	Germany
MBS	Safarian, David	THE LOST PARADISE	(Di)	Armenia
FF	Samir, Hamed	PAPERHOUSE	(P)	Palestine
FF	Sanabria, Michael	Megaherz VideoFilmverleih	(D)	Switzerland
MBS	Sanchez, Jorge	Macondo Cine Video: PRINCIPIO Y FIN	(P/Sp/D)	Mexico
CM	Saredi, Christa	World Sales Christa Saredi	(S)	Switzerland
MBS	Saura, Antonio	Media Business School	(Media)	Spain
FF	Scarlet, Peter	San Francisco Int. Filmfestival	(F)	USA
MBS	Schamus, James	Good Machine: GIRL POWER	(P/Sp)	USA
FF	Scheffer, Frank	DE NATUURLIJKE RUIMTE	(Di)	Netherlands
FTV	Schenk, Leo	IKON Television	(Ta)	Netherlands
CM	Schlegel, Anita	Filmcoopi Zürich	(D)	Switzerland
FTV	Schmid, Daniel	HORS SAISON	(Di)	Switzerland
CM	Schmid, Regine	Time Medienvertriebs	(D)	Germany
CM	Scholten, René	Studio Nieuwe Gronden	(P)	Netherlands
CM	Schroeder, Claudia	Lichtblick Filmproduktion	(P)	Germany
CM	Schuchardt, Hans	Omnipix Film*TV*Video Produktion	(P)	Germany
FTV	Schulberg, Sandra	American Playhouse Abroad	(Tp)	Germany
MBS	Schulz-Keil, Wieland		(P)	France
FF	Schuppel, Uli	VATERLAND	(Di)	Germany
PR	Schutter, Christian de	Moving Pictures International	(Pr)	Belgium
FF	Sebesta, Juraj	Min. Culture, Slovak Repub.	(DG)	Slovakia
FF	Segre, Daniel	MANILA PALOMA BLANCA	(Di)	Italy
FTV	Seixas, Maria Joao	Uniportugal	(Ta/S)	Portugal
FF	Serret, Tomas	Asynchron Filmoffensive	(F)	Germany
FF	Settele, Christoph	Viper	(F)	Switzerland
FF	Shäfer, Jane Maria	Asynchron Filmoffensive	(F)	Germany
FTV	Shang, Anthony	South Productions Ltd / Channel Four TV	(Tp)	UK
CM	Shields, Bridget	Film in the Cities	(D/Ex)	USA
FF	Shimako, Sato	TALE OF A VAMPIRE	(Di)	UK
PR	Sholokov, Sergei	Russian TV	(Pr)	Russia
CM	Shu Kei	Creative Workshop: RESURRECTION/RIGHT EYE	(P/Sp/D)	Hong Kong
FTV	Shuman, Risa	TV Ontario	(Ta)	Canada
CM	Sievernich, Chris	Gray City Films	(P)	USA
FF	Sillart, Jüri	THE SUNNY KIDS	(Di)	Estonia
CM	Siltala, Mika	Cinema Mondo / Helsinki Film Fest.	(D/Ex/F)	Finland
PR	Silvestri, Roberto	Il Manifesto	(Pr)	Italy
FF	Simmons, Jon M.	Student	(DG)	USA
MBS	Sinclair, Ingrid	Zimmedia: COMBAT	(Di/Sp)	Zimbabwe
FF	Sinzinger, Ebba	Wildart	(DG)	Austria
FTV	Skalon, Ana de	South Productions Ltd	(Tp)	UK
MED	Smit, de, Frans	Board Film Festival Rotterdam/VPRO	(DG)	Netherlands
PR	Sobolewski, Tadeusz	Kino Month	(Pr)	Poland
FF	Sokurov, Alexander	ELEGY FROM RUSSIA	(Di)	Russia
PR	Soliman, Fawzi	Free-lance	(Pr)	Egypt
CM	Staak, Frans van de	Frans van de Staak Produkties	(Di/P)	Netherlands
PR	Stam, Huib	De Volkskrant	(Pr)	Netherlands
CM	Stamelman, Peter	Poe Productions	(P)	USA
CM	Starr, Steven	Poe Productions	(P)	USA
FF	Steege, Johanna ter		(Ac)	Netherlands
FF	Steenberger, R.		(Sps)	Netherlands
CM	Stehr, Manuela	Filmstiftung Nordrhein Westfalen	(Fin)	Germany
MEDIA	Stenderup, Thomas	Documentary	(Media)	Denmark
FF	Stojanovic, Laza	PLASTIC JESUS	(Di)	Jugoslavia
FTV	Stoneman, Rod	Channel 4	(Tp)	UK
FTV	Straub, Laurens	CINEMA MADE BY TELEVISION	(Mo)	Germany
MBS	Street, Karen	European Script Fund	(Media)	UK
MBS	Stutterheim, Eliane	Parnasse Productions	(P)	France
FTV	Suèr, Henk	NOS-Television	(Ta)	Netherlands
MBS	Suleiman, Elia		(Di/Sp)	Palestine
FF	Sumar, Sabiha	WHERE PEACOCKS DANCE	(Di)	Pakistan
CM	Svecova, Jindra	Lucernafilm	(D)	Czech Republic
CM	Swaay, Dirk Jan van	ING Bank/Film Finance Group	(Fin)	Netherlands
FF	Szomjas, György	JUNK MOVIE	(Di)	Hungary

PR	Tanaka, Chiseko		(Pr)	Japan
FF	Tayeb, Atef al	NAGI-EL ALI	(Di)	Egypt
CM	Tchalgadjeff, Stéphane	Sunshine Productions	(P)	France
CM	Teichert, Torsten	Hamburger Filmbüro	(Fin)	Germany
FF	Tensing, Jörg	Amazonas	(D)	Germany
FF	Terreehorst, Pauline	De Volkskrant	(Pr)	Netherlands
PR	Terziev, Ianko Yourdanov	FIPRESCI	(Pr)	Bulgaria
CM	Thornton, Leslie	THE GREAT INVISIBLE	(Di/Sp)	USA
FF	Thoroddsen, Asdis	INGALO	(Di)	Iceland
CM	Tjio, Rudy	Prokino Filmverleih	(D)	Germany
FF	Tol, Ingrid van	Rotterdamse Kunststichting	(DG)	Netherlands
FF	Tsourtsoumia, Marina	ONLY DEATH COMES FOR SHURE	(Di)	Russia
FTV	Tuomola, Olli	Finnish Broadcasting TV1	(Ta)	Finland
FF	Turgut	SIYABEND UND XECE	(P)	Kurdistan
FF	Turner, Francis	FACE OF OUR FEAR	(DG)	UK
CM	Tusk, Mark	Miramax	(D)	USA
FF	Uhrik, Stefan	Karlovy Vary Int. Film Festival	(F)	Czech Republic
CM	Uliczay, Jean	UBU Productions	(P/S)	Germany
CM	Urbonas, Robertas	Lithuanian Filmstudio	(P)	Lithuania
CM	Usborne, Alex	Picture Palace Productions	(P)	UK
MBS	Vachon, Christine	Apparatus: SEIZING CLOVER/POSTCARDS AMERICA	(P/Sp)	USA
FTV	Velzen, Toni van	NOS Television	(Tp)	Netherlands
FTV	Verdel, Carolien	NCRV Television	(Ta)	Netherlands
FF	Vito - Voortman, Pauline	Cineteca International	(DG)	Italy
PR	Voester, Conny	Cinegraph	(Pr)	Germany
FF	Volter, Philippe	ABRACADABRA	(Ac)	Belgium
CM	Voorhuis, Nelly	Mecano	(P/Ex)	Netherlands
MBS	Voorst, Suzanne van	Ariel	(P)	Netherlands
FTV	Vries, Ilan de	Tel-Ad, TV	(Ta)	Israel
PR	Vries, Marietta de	VPRO	(Pr)	Netherlands
FF	Vuckovic, Miroljub	Jugo.Film Fest	(F)	Jugoslavia
FF	Waahba?????	Cairo Int. Filmfest.	(F)	Egypt
FF	Walitza, Martin	Viennale	(F)	Austria
FF	Walraff, Günther	SIYABEND UND XECE	(Sc)	Germany
CM	Weers, Hans de	Bergen: ANTONIA'S LINE	(P/Sp)	Netherlands
CM	Weidenfeld, Gert	Die Fähre	(P)	Germany
PR	Weinrichter, Antonio	FIPRESCI	(Pr)	Spain
FF	Weinstein, Charles	THE GUTTER SONG	(Di)	USA
FTV	Weisz, Frans	OP AFBETALING	(Di)	Netherlands
FF	Westra, Frans	Liga 68	(Ex)	Netherlands
FF	Wieczynski, Rafal	A VERY SHORT STORY	(Di)	Poland
FF	Wiesener, Sylvia	Grenzland Filmtage	(F)	Germany
FF	Wiesener, Torsten	Grenzland Filmtage	(F)	Germany
MBS	Wijsmuller, Robbert	Concorde Film	(D)	Netherlands
MBS	Winter, Grace	Progrès Film	(D)	Belgium
MBS	Wolf, Hans de	Bergen: ANTONIA'S LINE	(P/Sp)	Netherlands
FF	Woskonian, Margarite	AVETIK	(P)	Armenia
CM	Wrenn, Liz	Electric Pictures	(D)	UK
PR	Yang-June, Jeon	Film Language/Monthly Screen	(Pr)	Korea
FF	Yiatzusakis, Dimitris	PHANOUIROPITTA	(Di)	Greece
FF	Ylstra, Gamila	Ministry of Culture	(DG)	Netherlands
CM	York, David	Merton Communications: MERCY	(P/Sp)	Canada
FF	Young, Andrew + Susan Todd	CHILDREN OF FATE	(Di)	USA
FF	Yuffit, Evegnij	PAPA UMIR DEED MOROZ	(Di)	Russia
PR	Zagt, Ab	Algemeen Dagblad	(Pr)	Netherlands
FTV	Zajec, Matjaz	TV Slovenija	(Ta)	Slovenia
FF	Zanden, H. van der		(Sps)	Netherlands
FF	Zeller, Andreas	Asynchron Filmoffensive	(F)	Germany
MED	Zeraati, Nasser	Free-lance	(Pr)	Iran
FF	Zhang, Yimou	QIU JU OM GUANSI	(Di)	China
FF	Zhang, Yuan	BEIJING BASTARD	(Di)	China
MBS	Zignego, Jill	The Global Film Connection: CONTRECHAMP	(P/Sp/S)	France
FF	Zorge, Lucelle	Holland Film Promotion	(DG)	Netherlands
FF	Zuijderhof, Erik		(Ca)	Netherlands
FTV	Zurhorst, Meinolf	ARTE	(Tp)	Germany

IV EVENEMENTENLIJST

Evenementenlijst 22ste Film Festival Rotterdam

versie 21/1/93

WOENSDAG 27 JANUARI

- 18.00 uur sponsorbuffet in Clubroom - Hilton
- 19.00 uur voorontvangst Hilton, Le Jardin voor VIP's
- 20.00 uur openingsavond in het Luxor Theater
officiële opening door Burgemeester Peper
bekendmaking Hubert Bals Fund bijdragen door Emile
vertoning WANNA GET IT ON IT Rene Hazekamp
werelpremière BIALE MALZENSTWO Magdalena Lazarkiewics
- 22.00 receptie in het Rotterdam Hilton, Casino (met wodka van Smirnoff)
voor alle gasten van de openingsavond

DONDERDAG 28 JANUARI

- 12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3
- 15.00 uur Bestuursvergadering Holland Film Promotion, Rotorkantoor
- 17.30 uur Grand Café Hilton, Half-6 Journaal: Jan Eilander
- 17.30 uur Première, Lum 2: Observations Nr. 1-4, *Ruud Monster*,
aansluitend: De natuurlijke ruimte, *Frank Scheffer*.
Receptie in Dudok door Allarts
- 19.00 uur FIPRESCI-diner in Le Muniche - Emile / Paul aanwezig
- 20.00 uur Luxor: herhaling openingsfilm voor publiek en VPRO-leden (150
plaatsen) Aanwezig: regisseuse en Emile of Denisa
- 20.00 uur Première, Lum 1: Bewogen Koper van Johan v.d. Keuken
21.45 uur gevolgd door receptie in Clubroom - Hilton, door ID-TV
- 22.00 uur Jardinzaal Hilton: Ronde tafel
22.30 uur Jardinzaal: talkshow Theo van Gogh

VRIJDAG 29 JANUARI

- Luxor: HEIMAT
- 12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3
- 17.30 uur Grand Café Hilton, Half 6 - Journaal: Jan Eilander

22.00 uur Jardinzaal Hilton: Ronde tafel
22.30 uur Jardinzaal Theo van Gogh

ZATERDAG 30 JANUARI

10.00 uur Luxor: HEIMAT
12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3
13.30 uur De Unie: inleiding Romper Stomper + film, gevolgd door:
15.30 uur Subject of the day: Violence in the art-film
17.30 uur Grand Café Hilton, Half 6 - Journaal: Jan Eilander
17.30 uur Première: De rivier okkervil, gevolgd door
19.00 uur receptie in (o.v.b.) Clubroom - Hilton
20:00 uur Wereldpremière: Three on the road, *Mohamed Kame1 El Kalyoubi*,
Luxor in bijzijn van 20 Egyptische gasten
22.00 uur Jardinzaal Hilton: Ronde tafel met Egyptische gasten
22.30 uur Jardinzaal Hilton: talkshow Theo van Gogh
23.30 uur Egyptische avond in Casino - Hilton met live muziek

ZONDAG 31 JANUARI

10.00 uur Luxor: HEIMAT
12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3
13.30 uur De Unie: inleiding programma experimentele films + film,
gevolgd door:
15.30 uur Subject of the day: Contemporary Avant-Gardism
17.30 uur Grand Café Hilton, Half 6 - Journaal: Jan Eilander
17.30 uur openingslezing door Dusan Makavejev: Creative Partnership (MBS)
in de Kunsthal
Inleiding door Jan Riezenkamp
19.00 uur persconferentie Edgar Reitz in Jardinzaal - Hilton
19.30 uur borrel in het Goethe Instituut voor Reitz
20.00 uur diner MBS in het restaurant van de Kunsthal
20.00 uur Lum 1 Wereldpremière: Belle, *Irma Achten*.
22.00 uur gevolgd door receptie Cinemien/Allarts/NOS in Dudok
22.00 uur Jardinzaal Hilton: Ronde tafel
22.30 uur Jardinzaal: talkshow Theo van Gogh

MAANDAG 1 FEBRUARI

- 09.30 - 13.00 Creative Partnership (MBS)
Jardinzaal en Rotorkamers Hilton
- 12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3
- 13.30 uur De Unie: inleiding Three on the road + film,
gevolgd door:
- 16.00 uur Subject of the day: What about political cinema?
- 13.00 uur CM / MBS lunch: presentatie Dutch Film 92 door
Holland Film Promotion
officiële opening Cinemart door Emile
- 14.00 - 16.00 uur Cinemart, Jardinzaal Hilton
- 15.30 - 18.00 uur Cinemart Briefing met Sandra Schulberg en Chris Sievernich
gasten: o.a. Enzo Porcelli
- 17.30 uur Grand Café Hilton, Half 6 - Journaal: Jan Eilander
- 18.00 uur Rotterdam Films (Rijneke & van Leeuwarden): Champagneparty
Shuttle vanaf 6 uur bij het Hilton
- 18.30 - 21.00 Perskonferentie 'Antwerpen Culturele hoofdstad van Europa'
Jardinzaal Hilton, gevolgd door borrel in Jardin
- 20:00 uur Première, Lum 1: Het Schaduwrijk / *Kees Hin*
- 22.00 uur gevolgd door borrel in Hotel Central, Rolf Orthel
- 22.00 uur Cinemart Party in het World Trade Center
aangeboden door Filmstiftung Nordrhein Westfalen
- 22.00 uur Jardinzaal Hilton, Ronde tafel
- 22.30 uur Jardinzaal: talkshow Theo van Gogh
- 22.00 uur LU3: Videogramme einer Revolution/*Harun Farocki/Andrei Ujica*,
Inleiding door COEN STARK (ambassadeur der NL. in Boekarest)

DINSDAG 2 FEBRUARI

- 09.30 - 13.00 Creative Partnership (MBS)
Jardinzaal en Rotorkamers Hilton
- 12.00 uur Press - Newsround in De Unie
De Unie, The making of Farewell to my Concubine
aansluitend persconferentie Gong Li en Zhang Yimou
(nb geen news round in Lumiere 3)
- 13.30 uur De Unie: inleiding Pickpockets don't go to heaven + film,
gevolgd door:
- 15.30 uur Subject of the day: Comedies from Egypt and Iran

13.00 uur CM / MBS lunch, aangeboden door het Fonds van de Nederlandse Film

15.30 - 18.00 Cinemart Briefing met Sandra Schulberg en Chris Sievernich
 gasten: Pierre Chevalier (Arte/La Sept), Stephanie Tchalgadjeff

17.30 uur Grand Café Hilton, Half 6 - Journaal: Jan Eilander

18.30 uur NOS - buffet in Hilton gevolgd door:
 20.00 uur Forum Cinema Made by T.V. Jardinzaal Hilton

19.30 uur Première, Luxor: Avetik gevolgd door
 22.00 uur Armeense borrel in Hotel Central door Haig Balian en IAF

22.00 uur Jardinzaal Hilton: Ronde tafel
 22.30 uur Jardinzaal: talkshow Theo van Gogh

24.00 uur Gay Soirée in Hotel Central

WOENSDAG 3 FEBRUARI

09.30 - 13.00 Creative Partnership (MBS)
 Jardinzaal en Rotorkamers Hilton

12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3

13.30 uur De Unie: inleiding En het leven gaat door + film,
 gevolgd door:
 15.30 uur Subject of the day: Grandeur Locale

13.00 uur CM / MBS lunch

15.30 - 18.00 Cinemart Briefing met Sandra Schulberg en Chris Sievernich
 gasten: o.a. Wieland Schulz-Keil

17.30 uur Grand Café Hilton, Half 6 - Journaal: Jan Eilander

18.00 uur Jardin: borrel SOURCES

20.00 uur Wereldpremière: The forbidden quest/*Peter Delpeut*.
 22.00 uur gevolgd door borrel in Clubroom - Hilton, Ariël Film

21.00 uur Vergadering KNF over VPRO - nacht in de Vista - room
 23.00 uur aansluitend borrel in Vista en restaurant

22.00 uur Jardinzaal Hilton: Ronde tafel
 22.30 uur Jardinzaal: talkshow Theo van Gogh

DONDERDAG 4 FEBRUARI

- 09.30 - 13.00 Creative Partnership (MBS)
Jardinzaal en Rotorkamers Hilton
- 12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3
- 3 dagdelen L.2 Grandeur Locale / Filmische Vormgeving
- 13.00 uur CM / MBS lunch aangeboden door het Produktiefonds
- 15.30 - 18.00 Cinemart Briefing met Sandra Schulberg en Chris Sievernich
gasten: Bob Hofland (ING-bank)
- 15.00 uur De Unie: Hommage Serge Daney, verzamelprogramma
lezing Sylvie Pierre en Robert Kramer
(aansluitend receptie franse ambassade ?)
- 17.30 uur Grand Café Hilton, Half 6 - Journaal: Jan Eilander
- 20.00 uur Hommage Wim van Leer, Lumière 3
inleiding door David Robinson. Gevolgd door:
- 21.30 uur Informele ontvangst in lounge van Hotel Central
- 21.00 uur Afscheidsdiner Ben van Liemt in restaurant van Hotel Central
- 22.00 uur Jardinzaal Hilton: Ronde tafel
- 22.30 uur Jardin: talkshow Theo van Gogh

VRIJDAG 5 FEBRUARI

- 10.30 Corso: FIRIETY, the movie (Programma van 2 1/2 uur)
(Cineco)
- 12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3
- 13.30 uur De Unie: inleiding Belle + film gevolgd door:
- 15.30 uur Subject of the day: Is Dutch cinema flourishing?
- Venster 2: HEIMAT
- 17.30 uur Grand Café Hilton, Half 6 - Journaal: Jan Eilander
- 21.30 uur Wereldpremière: The mozart bird, *Ian Kerkhof*
- 23.30 uur gevolgd door borrel in Café Floor, door IAF
- 22.00 uur Jardinzaal Hilton: Ronde tafel
- 22.30 uur Jardin: talkshow Theo van Gogh
- 23.00 uur start VPRO-nacht

ZATERDAG 6 FEBRUARI

- 06.30 - 08.00 VPRO-ontbijt in Jardinzaal - Hilton
Venster 2: HEIMAT
- 12.00 uur Press - Newsround, Lumière 3
- 12.00 uur start Volkskrantarrangement
- 18.00 uur Volkskrantdiner in Jardinzaal - Hilton, toespraak Emile
- 22.00 uur Filmbal Hilton

ZONDAG 7 FEBRUARI

- Venster 2: HEIMAT
- 10.00 uur Start Volkskrantdag
- 12.00 uur Slotperskonferentie in Jardinzaal
- 20.00 uur Slot-surprisefilm in Luxor (o.v.b.)
- 22.00 uur Medewerkersfeest, Casino - Hilton

V MBS PROGRAMMA

EUROPEAN FILM FINANCE AND MARKETING
THE CREATIVE PARTNERSHIP

A joint Media Business School/Rotterdam Film Festival Workshop
januari 31 - February 4, 1993

PROGRAMME

SUNDAY JANUARY 31

- 17.00 Foreword by Jan Riezenkamp (general director of the Ministry of WVC)
Opening Reception & Keynote speech by Dusan Makavejev
Rotterdam Kunsthal
Buses will depart from the Hilton at 16.45, 17.00 and 17.15
- 19.00 Diner

MONDAY FEBRUARY 1

09.30 Jardinzal Hilton: Co-production as a creative process.

Moderator: Nick Roddick, workshop director (UK)
Panellists: Timothy Burrill, producer, Burrill Productions (UK)
Férid Boughedir, director (Tunisia)
Wieland Schultz-Keil, producer, Gargantua Screen and Entertainment
(France)

- 11.00 Coffeebreak
- 11.15 Rotorrooms Hilton
Workshopsessions
- 13.00 Lunch
- 15.30 CineMart Briefing / Jardinroom Hilton

TUESDAY FEBRUARY 2:

09.30 Jardinzal Hilton: User-friendly filmmaking: working with pre-sales.

Moderator: Christophe Holch, head drama, ZDF (Germany)
Panellists: David Aukin, head drama, Channel 4 (UK)
Francine Brücher, sales-agent, Metropolis Film
(Switzerland)
John Maynard, producer, Maynard Productions (Sydney)

- 11.00 Coffeebreak
- 11.15 Rotorrooms Hilton
Workshopsessions
- 13.00 Lunch
- 15.30 CineMart Briefing / Jardinroom Hilton

WEDNESDAY FEBRUARY 3:

09.30 **Jardinroom Hilton: Understanding contracts**

Moderator: James Hickey, lawyer, Matheson Ormsby Prentice (Ireland)
Panellists: Christine Camdessus, banquer, Banque de Worms (France)
 Alexander Gelderman, banquer, Pierson, Heldring &
Pierson (Holland)
 Pedro Perez, producer, Cartel Productions (Spain)

11.00 Coffeebreak

11.15 Rotorrooms Hilton
 Workshopsessions

13.00 Lunch

15.30 CineMart Briefing / Jardinroom Hilton

In order to preserve maximum flexibility and to enable us to respond to the way in which the Workshop develops, the title and panel members for Day Four will not be announced until the end of the Tuesday session.

VI MBS DEELNEMERS

Participants MBS Workshop

1. Paul Breuls	producer	Belgium
2. Herbert Curiël	producer	Netherlands (C)
3. Ilka Jarvalaturi	pro/dir	USA (C)
4. Albert Kitzler	pro	Germany (C)
5. Ton van der Lee	producer	Netherlands (C)
6. Marc Nash &	pro/dir	U.K (C)
7. Isaac Julien	dir	U.K (C)
8. Steve Mclean	dir	U.K (C)
9. Amos Poe	dir/pro	USA (C)
10. Marek Rozenbaum	pro/distr	Isr (C)
11. Saarinen Lasse	producer	Finland (C)
12. Ingrid Sinclair	director	Zimbabwe (C)
13. Jill Zignego	pro/dist	France (C)
14. John Bloomgaden	pro	USA (C)
15. Joy Pereths	pro	USA (C)
16. James Schamus	pro	USA (C)
18. Julia Kennedy	pro	Pol (C)*
19. Stefan Kaspar	pro/sel	Peru (C)
20. Izza Genini	pro/dir	Fran (C)
21. Ahmed Attia	pro	Tun (C)
22. Jeremy Nathan	pro	S.A (C)
23. Tobias Meinecke	pro/dir	USA (C)
24. Ramsay Cameron	pro/dir	UK (C)
25. Ian Kerkhoff	dir	Neth (F)
26. Raymond Red	dir	Phil (C)*
27. Joost van Gelder	pro	Neth (C)
28. David Kelly	pro	Ire (C)
29. Claudia Rae	sel	Fran (C)
30. Jorge Sanchez	pro	Mex (C)
31. Liz Wrenn	del	UK (C)
32. Mildred van Leeuwaarden	pro/dir	Neth (C)
33. Suzanne van Voorst	pro	Neth (F)
34. Ellis Driessen	pro	Swit (C)
35. Sherif Arafa	dir	Egypt (F)*
36. Johan van der Keuken	pro\dir	Neth (F)
37. Paul Cohen	dir	Neth
38. Peter Delpeut	dir	Neth (F)*
39. Kees Hin	dir	Neth (F)
40. Clemens Klopfensteyn	dir	Germ (F)*
41. Johannes Bösiger	pro	Germ (C)
42. Peter Dop	dir	Neth (C)
43. Philippe Bober	pro	Germ (C)*
44. Don Askarian	dir	Arm (F)
45. David Safarian	dir	Arm (F)
46. Daniel Zimmermann	del	Belg
47. Karen Street	del	UK (F)
48. Jan Heijs	pro	Neth (C)*
49. Nicolaine den Breejen	dis	Neth (C)*
50. François Christian	dis	France (C)*
51. Michael Frederici	TA	Germany (C)*
52. Alexei Balabanov	dir	Russia (C)*.
53. Klaus Gerke	pro/dis	France (C)*
54. George Khleifi	pro	Egypt (C)

MBS Workshop participants (continued)

55. Stefan Laudyn	fest.dir	Polen (F)*
56. Karol Kulik	del	Belg
57. Pasquale Misuraca	dir	Italia (F)*
58. Nöe Gaspar	dir	France (C)*
59. Park KiYong	pro	Korea (C)*
60. Enzo Porcelli	pro	Italia (C)
61. Regine Schmid	dis	Germ (C)*
62. Christine Vachon	Pro	USA (C)*
63. Grace Winter	dis	Belg (C)*
64. Hans de Wolf	pro	Neth (C)
65. Caitlin Buchman	consultant	USA
66. Helen Loveridge	seller	Neth (C)
67. Lauren Films	pro	Spain
68. Trish McAdam	dir	Ire
69. Cathal Black	dir	Ire
70. Pat Murphy	dir	Ire
71. Renske Heddema	del	Neth (C)
72. Laura Ruiz	dir	Mexico (C)*
73. Jaime Camino	pro/dir	Spain
74. Paul Ruven	dir	Neth
75. Nora Hoppe	dir	Neth (C)
76. Remo Legnazzi	pro	Germ (F)
77. Willem Kerkhof	pro	Neth
78. Susan Korda	dir	Austr
79. Maria Cruz Alonso	dir	Spain
80. Sherman de Jesus	dir	Neth
81. Gerald Miesera	del	Germ
82. Dick Willemse	del	Neth
83. Margot Knijn	del	Neth
84. Lukasz Zadrzynski	dir	Pol
85. Jerry Flynn	act	Pol
86. Jaroslaw Grzymala	pro	Pol
87. Tharsicius VanHuysee	del	Belg

Pannellists

1. Antonio Saura	MBS	Spain
2. Fernando Labrada	MBS	Spain
3. Nick Roddick	Workshopdirector	UK
4. John Hazelton	Workshopreporter	USA
5. Timothy Burill	Burill Productions	UK
6. Ferid Boughedir	director	Tunesia
7. Wieland Shultz Keil	producer	Ger/Fra
8. John Maynard	Arena Film	Australia
9. David Aukin	Channel 4	UK
10. Alexander Gelderman	Pierson,Heldring & P	Neth.
12. James Hickey	lawyer	Ire
13. Francine Brucher	Metropolis Film	Swit
14. Christine Camdessus	Banque Worms	France
15. Tiernan MacBride	Media Desk Ire	Ire

VII BESTUUR, STAF, MEDEWERKERS

Bestuur, directie, staf en personeel FILM FESTIVAL ROTTERDAM

Bestuur: Felix Rottenberg, Ben van Liemt, Frans de Smit, Kees Hin, Hugo Bongers, Hans van Beers, Han Bannink, Roberto Payer

Directeur: Emile Fallaux
Adjunct directeur: Sandra den Hamer

Programma coördinator: Marjan van der Haar / Natalie Eckelkamp
Programma redactie: Wouter Barendrecht, Gertjan Zuilhof, Mart Dominicus, Denisa Strbova, Marijke van Lubeck

Programma medewerkers: Kim Op't Veld, Moniek Huijdink

Pers & Publiciteit:
- coördinatie: Paul Verstraeten
- medewerkers: Maarten Almekinders, Saskia van Laar, Gepke Bouma

Bureau manager: Ank Steenbrugge
Bureau medewerkers: Caro van der Heide, Astrid Oosterwijk, Virginia Blackson

Gastenservice
- coördinatie: Marijke van Lubeck
- medewerkers: Joke Mulder, Karin Borst

Productie coördinatie: Gerrit Peters / Ilse van Huisstede
Productie medewerkers: John Vane, Simone Nibbeling, David Baars

CineMart coördinatie: Wouter Barendrecht / Janette Kolkema
CineMart medewerkers: Ido Abrams, Geert Jan Berkhof, Nanouk Leopold

Catalogus coördinatie: Gertjan Zuilhof
Catalogus medewerkers: Erwin Houtenbrink, Bart Koetsenruijter, Martin Cleaver

Film techniek: Dick Moesker, Jan Leppink, Martin van Broekhoven, Tom van Velze

Film contrôle: John Stapper, Marian van den Berg, Marieke van der Pol, Arthur de Smet, Kathinka Verhoeven

Talkshows coördinatie: Mart Dominicus
Talkshow medewerkers: Margot Schweizer

Dagkrant: Jan Heijs, Francisco van Jole, Paul Vink, Roland Vonk, Jos van der Burg

Administratie: Geert Hoeven / Frank van Balen

Chauffeurs coördinatie: Edwin Kolpa

Sponsoring: Phoebe Felen

Festival fotograaf: Pieter Vandermeer / Folkert Helmus

Speciale programma's:

Media Business School: Alexandra Jansse
Cinema made by
Television: Dicky Parlevliet

The Limits of Liberty: Annemarie de Brauw
US correspondent: Bill Oliver

22nd film festival rotterdam is supported by

Ambassade van Japan
 Ambassade van Portugal
 American Embassy
 Embassy of the Arabic Republic of Egypt
 British Council
 Government Information Office of the
 Republic of China on Taiwan
 Goethe Institut Rotterdam
 Japan Foundation Tokyo
 Service Culturel Ambassade de France

Action Freight
 Duware Cinema Software Systems
 Filmstiftung Nordrheinwestfalen
 Fonds voor de Nederlandse Film
 Productiefonds voor de Nederlandse Film
 Media Business School, Madrid
 Haghefilm B.V.
 Holland Film Promotion

Hotel Atlanta
 Hotel Central
 Hotel Inntel
 Rotterdam Rijnhotel

Kriterion
 Lantaren/Venster
 Luxor Theater
 Zaal de Unie

Andersson, Eiffers & Felix E.C., Brussel
 Gemeentewerken Rotterdam
 Manhave Beheer B.V.
 Moret, Ernst & Young
 Mobuco Steigers
 PMSvW/Y&R
 Spirit
 Zas, Airline of Egypt

Capi Lux Vak
 Super Color Vak
 Rocka Repro Fotografie B.V.

de Volkskrant



JAVAANSE JONGENS

Trailers and festival leader have been made possible by:

PMSvW/Y&R	Reclamebureau
Martin Cornelissen	concept/Art
Johan Kramer	concept/Copy
Phoebe Felen	Coördinatie
Willem H. Kerkhof	Organisatie en Productie
Cineco	Laboratorium en Kopieën
Holland Equipment	Camera en Equipment
Open Studio	Montagefaciliteiten
Schram Studio's	Studiofaciliteiten
Trade Film Benelux	Negatief
Image Creations	Opticals
Vonk Sound Design	Geluid
Lex Brand	Lighting Cameraman
Nina da Costa	Camera Assistentie
Inge Rozenboom	Styling
Bart Overes	Man in Leer

Film Festival Rotterdam is subsidized by the Ministry of Welfare, Public Health and Culture (WVC), the City of Rotterdam, The Rotterdam Arts Foundation, The Centre for the Promotion of Import from Development Countries (CBI), The National Committee for development co-operation (NCO). The program Cinema Made by Television has been made possible by the aid of the Dutch Cultural Broadcasting Promotion Fund (Stimuleringsfonds).

This catalogue has been made possible by the support of the Prins Bernhard Fund.



CANNON CINEMAS



ROTTERDAM



KODAK COPIERS



